

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA
V NITRE**

FAKULTA EKONOMIKY A MANAŽMENTU

Evidenčné číslo 1129952

OBEŽNÝ MAJETOK VO VYBRANOM PODNIKU

2011

Lenka Hutlasová

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA
V NITRE
FAKULTA EKONOMIKY A MANAŽMENTU**

OBEŽNÝ MAJETOK VO VYBRANOM PODNIKU

Bakalárska práca

Študijný program:	Účtovníctvo
Študijný odbor:	6209700 Účtovníctvo
Školiace pracovisko:	Katedra informačných systémov
Školiteľ:	Ing. Renáta Krajčírová, PhD.

2011

Lenka Hutlasová

Čestné vyhlásenie

Podpísaná Lenka Hutlasová vyhlasujem, že som záverečnú prácu na tému „Obežný majetok vo vybranom podniku“ vypracovala samostatne s použitím uvedenej literatúry.

Som si vedomá zákonných dôsledkov v prípade, ak uvedené údaje nie sú pravdivé.

V Nitre 6. mája 2011

Lenka Hutlasová

Pod'akovanie

Touto cestou sa chcem poďakovať vedúcej mojej bakalárskej práce Ing. Renáte Krajčírovej, PhD. za odborné vedenie a inšpiratívne rady, ktoré mi poskytla pri jej vypracovaní.

Abstrakt (v štátnom jazyku)

Cieľom záverečnej práce je analyzovať štruktúru obežného majetku, zistiť vývoj jednotlivých zložiek obežného majetku za sledované obdobia v Poľnohospodárskom družstve Veľké Zálužie.

Práca je rozdelená do 5 kapitol. Obsahuje 6 grafov, 6 tabuliek a 2 prílohy. Prvá kapitola je venovaná teoretickému vymedzeniu základných pojmov týkajúcich sa témy bakalárskej práce.

V ďalšej časti je charakterizované poľnohospodárske družstvo, jeho predmet činnosti a základné ciele. Súčasne je opísaná štruktúra obežného majetku, jeho vývoj, analýza a porovnanie za jednotlivé sledované účtovné obdobia.

Výsledkom riešenia danej problematiky je zhodnotenie hospodárenia s obežným majetkom v družstve. Na základe ukazovateľov aktivity a likvidity určiť silné a slabé stránky podniku zamerané na obežný majetok, zhodnotiť celkovú situáciu družstva pomocou SWOT analýzy a navrhnúť odporúčania pre prax.

Kľúčové slová: účtovníctvo, obežný majetok, zásoby, krátkodobý finančný majetok, pohľadávky, oceňovanie obežného majetku, inventarizácia, opravné položky

Abstrakt (v cudzom jazyku)

Ziel der Arbeit ist, die Struktur des Umlaufvermögens zu analysieren, bestimmen die Entwicklung von Komponenten des Umlaufvermögens im Berichtszeitraum in dem Landwirtschaftlichen Genossenschaft in Veľké Zálužie.

Die Arbeit ist in 5 Kapitel unterteilt. Enthält 6 Karten, 6 Tabellen und 2 Anlagen. Das erste Kapitel widmet sich der Definition der Grundbegriffe im Zusammenhang mit der Dissertationsthema.

Das nächste Kapitel befasst sich mit landwirtschaftlichem Genossenschaft, seine Aufgaben und grundlegenden Ziele. Zugleich beschreibt die Struktur des Umlaufvermögens, die Entwicklung, Analyse und Vergleich für jede Abrechnungszeitraum

Das Ergebnis der Lösung des Problems ist, die Bewirtschaftung des Umlaufvermögens in landwirtschaftlichen Genossenschaft bewerten. Basierend auf den Indikatoren activity und Liquidität, um die Stärken und Schwächen konzentrieren sich auf langfristige Vermögenswerte zu identifizieren, bewerten die allgemeine Situation der Genossenschaft mittels SWOT-Analyse und Empfehlungen für Praxis auszusprechen.

Stichwörter: Buchhaltung, Umlaufvermögen, Vorräte, kurzfristige Finanzanlagen, Forderungen, Bewertung des Umlaufvermögens, Bestandsaufnahme, Anpassungen

Obsah

Obsah	6
Zoznam skratiek.....	7
Úvod.....	8
1 Prehľad o súčasnom stave riešenej problematiky.....	9
1.1 Podnik a podnikanie	9
1.2 Účtovníctvo.....	9
1.3 Účtovná závierka	11
1.4 Majetok podnikateľského subjektu	12
1.5 Charakteristika obežného majetku	14
1.6 Oceňovanie obežného majetku	17
1.7 Inventarizácia majetku	20
1.8 Opravné položky.....	20
2 Cieľ práce	22
3 Metodika práce a materiál.....	23
4 Obežný majetok ako súčasť aktív.....	24
4.1 Charakteristika podnikateľského subjektu	24
4.2 Analýza štruktúry majetku družstva	25
4.3 Zásoby	27
4.4 Krátkodobé pohľadávky.....	32
4.5 Krátkodobý finančný majetok	35
4.6 Vybrané ukazovatele využitia obežného majetku	38
Záver	42
Zoznam použitej literatúry	45
Príloha 1 – Vzorce na výpočet likvidity a aktivity	48
Príloha 2 – Súvaha PD Veľké Zálužie za rok 2010.....	50

Zoznam skratiek

DM	dlhodobý majetok
OM	obežný majetok
PD	poľnohospodárske družstvo, družstvo
RV	rastlinná výroba
ŽV	živočíšna výroba
EÚ	Európska únia

Úvod

Úspešné riadenie podniku závisí od kvalitných informácií, na základe ktorých dokážu manažéri podniku urobiť určité rozhodnutia. Zdrojom týchto informácií je účtovníctvo. Vedením účtovníctva sa kvantifikuje priebeh hospodárskej činnosti podniku. Výsledok celoročnej práce v účtovníctve predstavuje zostavenie účtovnej závierky. Poskytuje informácie nielen interným užívateľom (vlastníci podniku, manažéri a zamestnanci), ale aj externým používateľom (dodávatelia, daňový úrad). Výstupné informácie jednotlivých podnikateľských subjektov musia byť porovnateľné. Preto je účtovníctvo upravované právnymi normami, konkrétne Zákonom č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve, Opatrením Ministerstva financií SR č. 23054/2002-92 zo 16. decembra 2002, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva, Zákonom č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník.

Podnik potrebuje pre svoju podnikateľskú činnosť nielen kapitál ale aj majetok. Tieto dva pojmy spolu úzko súvisia, pretože v účtovníctve sa nesleduje majetok iba z hľadiska konkrétnej formy a druhu majetku, ale tiež z akých zdrojov bol majetok financovaný. Od toho je odvodený termín zdroj krytia majetku. Jednotlivé položky majetku aj zdrojov krytia sú uvedené v súvahe, ktorá spolu s výkazom ziskov a strát, poznámkami a cash flow tvoria výstupné zostavy z účtovníctva na konci každého účtovného obdobia. V súvahe je dôležité dodržať základný vzťah rovnosti medzi majetkom a zdrojmi krytia. Táto rovnosť sa nazýva bilančný princíp.

Špecifickou skupinou v aktívach súvahy je obežný majetok. Jeho štruktúra, výška a trend vývoja je u každého podnikateľského subjektu iná a závisí od zamerania podnikateľskej činnosti. Je potrebné sledovať jeho štruktúru a kapitálové krytie, pretože ovplyvňuje dôležité ukazovatele hodnotenia ekonomickej činnosti podniku ako sú likvidita a aktivita.

Do obežného majetku patria také zložky majetku, ktoré v rámci podnikateľskej činnosti menia svoju formu a v priebehu účtovného obdobia dochádza k ich jednorazovej spotrebe. V súvahe je obežný majetok členený na zásoby, krátkodobé pohľadávky a finančné účty, v rámci ktorých sledujeme peniaze, účty v bankách a krátkodobé cenné papiere.

1 Prehľad o súčasnom stave riešenej problematiky

1.1 Podnik a podnikanie

Podľa **Obchodného zákonníka** pod pojmom podnik rozumieme súbor hmotných, ako aj osobných a nehmotných zložiek podnikania. K podniku patria veci, práva a iné majetkové hodnoty, ktoré patria podnikateľovi a slúžia na prevádzkovanie podniku alebo vzhľadom na svoju povahu majú tomuto účelu slúžiť.

Podnikanie definuje **Obchodný zákonník** ako sústavnú činnosť vykonávanú samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku.

Podstatou podnikania je samostatné rozhodovanie o odbore podnikania (čo vyrábať, aké služby poskytovať), o právnej forme podnikania, rozhodnutie o umiestnení podniku, jeho organizácii, o rozdelení výsledku hospodárenia, rozdelení zisku a pod., tvrdí **Chodasová, A. – Bujnová, D. (2008)**.

Podnikanie považuje **Majdúchová, H. – Neumannová, A. (2007)** za ekonomickú činnosť, ktorú vyvolávajú ekonomické podnety. Preto môžeme podnikanie definovať ako činnosť zameranú na dosiahnutie rovnovážneho stavu v ekonomike. Taktiež vysvetľuje, že podnikaním sa vyhľadávajú podnikateľské príležitosti, zaplňajú sa „biele, prázdne“ miesta na trhu, obnovuje sa súlad medzi ponukou a dopytom. Je to tvorivá činnosť, ktorú vykonávajú podnikateľské subjekty.

O vonkajších podmienkach a vnútorných predpokladoch podnikania hovorí **Šuranová, Z. – Škoda, M. (2007)**. K vonkajším podmienkam patrí ekonomická samostatnosť, jasnosť a relatívne trvalé pravidlá fungovania hospodárskeho mechanizmu, účinný systém zainteresovanosti, existencia a reálne fungovanie trhového mechanizmu. Vnútorné predpoklady predstavujú podnikateľsky orientovaní riadiaci pracovníci, systém vnútro podnikového riadenia, materiálno – technické, sociálne – ekonomické a komerčné predpoklady a podnikateľsky orientovaný informačný systém.

1.2 Účtovníctvo

Účtovníctvo je predovšetkým podnikovou disciplínou, tvrdí **Soukupová, B. – Šlosárová, A. – Baštincová, A. (2004)**, vzniklo a vyvíjalo sa ako nástroj riadenia

podniku. Predstavuje relatívne uzatvorený a vnútorne usporiadaný systém informácií, ktorý poskytuje informácie v peňažnom vyjadrení o hospodárskej činnosti podniku a o výsledku tejto činnosti, t.j. poskytuje informácie o majetku podniku, vlastnom imaní, záväzkoch, výnosoch, nákladoch, príjmoch, výdavkoch a výsledku hospodárenia.

Ako uvádza **Šlosárová A. a kol (2006)**, *cieľom účtovníctva* je poskytovať informácie o finančnej situácii, výnosnosti a peňažných tokoch účtovnej jednotky, ktoré sú užitočné pre široký okruh používateľov pri ich ekonomickom rozhodovaní.

Podľa **Zákona o účtovníctve** je účtovná jednotka povinná viesť účtovníctvo správne, úplne, preukázateľne, zrozumiteľne a spôsobom zaručujúcim trvalosť účtovných záznamov.

Predmetom účtovníctva je účtovanie skutočností o:

- stave a pohybe majetku,
- stave a pohybe záväzkov,
- rozdiel majetku a záväzkov,
- výnosoch,
- nákladoch,
- príjmoch
- výdavkoch,
- výsledku hospodárenia účtovnej jednotky.

Pataky, J. - Hacherová, Ž. - Kočner, M. (2008) uvádzajú, že medzi základné funkcie účtovníctva patrí:

- dokumentačná,
- informačná,
- kontrolná.

Automatické spracovanie účtovníctva je nevyhnutnou súčasťou súčasných podnikateľských subjektov. Značne uľahčuje prácu, dokumentuje podnikateľskú činnosť, poskytuje informácie širokému okruhu používateľov.

Podľa **Kučeru, M. - Látečkovej, A. (2008)** účtovníctvo tvorí základ podnikového informačného systému. Zaznamenáva a poskytuje údaje, ktoré:

- po stránke kvantitatívnej predstavujú zaevidovanie všetkých údajov o prebiehajúcej hospodárskej činnosti podniku, stave majetku a záväzkov,
- po stránke kvalitatívnej sa vyznačujú predovšetkým charakteristikami: objektívnosť, relevantnosť, včasnosť, zrozumiteľnosť, porovnateľnosť, pertinentnosť.

Látečková, A. (2005) uvádza, že automatizovaný účtovný systém umožňuje evidovať údaje z interného aj externého prostredia, údaje spracovať a uchovať, poskytovať údaje priamo z účtovných kníh a výkazov, tiež ako podkladové údaje k ďalšiemu spracovaniu pre potreby štatistických zisťovaní, pre finančnú analýzu a pod. Vzhľadom na rôznorodosť požadovaných údajov z účtovníctva, celý účtovný informačný systém rozdeľuje do 3 častí:

- základné účtovníctvo – resp. finančné účtovníctvo,
- vnútroorganizačné resp. nákladové účtovníctvo,
- manažérske účtovníctvo.

1.3 Účtovná závierka

Zákon o účtovníctve definuje účtovnú závierku ako štruktúrovanú prezentáciu skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva, poskytovaná osobám, ktoré tieto informácie využívajú.

Účtovnou závierkou sa zaoberá aj **Pataky, J., Škorecová, E. (2004)**. Podľa nich účtovná závierka tvorí sústavu výstupných informácií z účtovníctva. Jednu jej časť tvoria účtovné výkazy (Súvaha a Výkaz ziskov a strát), ktoré bezprostredne nadväzujú na bežné účtovníctvo. V druhej časti - poznámkach sú uvádzané ďalšie skutočnosti o výsledkoch činnosti podniku.

Pataky, J. - Hacherová, Ž. - Kočner, M. (2008) dopĺňajú, že osobitné miesto v Poznámkach zaujíma:

- Prehľad zmien vlastného imania,
- Prehľad peňažných tokov.

Ako uvádza **Cenigová, A. (2009)**, povinnosťou účtovnej jednotky je zostavovať riadnu účtovnú závierku k 31. 12. kalendárneho roka, v prípade hospodárskeho roka sa účtovná závierka zostavuje k poslednému dňu hospodárskeho roka. Najneskôr však účtovná jednotka musí zostaviť účtovnú závierku do 6 mesiacov odo dňa, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. Účtovnej závierke predchádzajú činnosti: uzavretie účtovných kníh a vykonanie uzávierkových prác.

Podľa **Březinovej, H. (2008)** predstavuje účtovná závierka veľmi rozsiahly a previazaný ekonomický proces, ktorý prebieha počas celého účtovného obdobia a vrcholí po jeho skončení zostavením účtovnej závierky, jej schválením kompetentnými orgánmi a zverejnením.

Výkazy účtovnej závierky tvoria trojbilančný systém, dodáva **Vlachynský K. a kol. (2009)**. Súvaha charakterizuje podmienky, za ktorých reprodukčný proces prebiehal. Výkaz ziskov a strát vypovedajú o priebehu a výsledkoch reprodukčného procesu z pohľadu výnosov a nákladov, prehľad peňažných tokov z pohľadu príjmov a výdavkov. Oba tieto pohľady sú dôležité, pretože pri uplatnení aktuálneho princípu môžu byť medzi nimi významné rozdiely.

Ako uvádza **Dušek, J. (2010)**, účtovná závierka môže byť zostavená:

- k poslednému dňu účtovného obdobia, vtedy sa zostavuje riadna účtovná závierka,
- k inému dňu účtovného obdobia sa zostavuje mimoriadna a priebežná účtovná závierka. Pri priebežnej účtovnej závierke sa neuzatvárajú účtovné knihy a inventarizácia sa uskutočňuje len za účelom ocenenia majetku, záväzkov a vlastného imania.

1.4 Majetok podnikateľského subjektu

Podľa **Zákona o účtovníctve** majetok predstavuje aktíva účtovnej jednotky, ktoré sú výsledkom minulých udalostí, je takmer isté, že v budúcnosti zvýšia ekonomické úžitky účtovnej jednotky a dajú sa spoľahlivo oceniť, a vykazujú sa v účtovnej závierke v súvahe alebo vo výkaze o majetku a záväzkoch.

Veber, J. - Srpová, J. (2005) sa zaoberajú väzbou medzi majetkom podniku a zdrojmi jeho financovania. Tento vzťah vyjadrujú bilančnou rovnicou:

$$\text{Majetok (aktíva)} = \text{Kapitál (pasíva)}$$

Tiež zdôrazňujú, že je dôležité sledovať a riadiť majetkovú a kapitálovú štruktúru podniku, pretože veľká zadlženosť, nízka likvidita, resp. nízky objem likvidných aktív, nízky obrat aktív sú v praxi vážnym problémom.

Pod pojmom majetok **Chodasová, A. – Bujnová, D. (2008)** rozumejú súhrn všetkých peňazí, pohľadávok a iných majetkových hodnôt, ktoré patria podnikateľovi a slúžia na podnikanie. Tvoria ho dve základné skupiny prostriedkov, ktoré sa odlišujú časom, počas ktorého slúžia prevádzke podniku. Ich základné členenie je dlhodobý a obežný majetok.

Základné členenie majetku, ktoré je ustanovené **opatrením MF SR** v rámci postupov účtovania k jednotlivým rámcovým účtovným osnovám v sústave podvojného účtovníctva:

- dlhodobý majetok,
- krátkodobý majetok.

Majetok podnikateľskej jednotky sa podľa **Šlosárovej, A. a kol. (2006)** člení z rôznych hľadísk:

- z hľadiska spôsobu pôsobenia majetku v účtovnej jednotke na neobežný a obežný majetok,
- podľa formy (charakteru) na majetok nehmotného, hmotného, finančného charakteru a pohľadávky,
- z časového hľadiska na dlhodobý a krátkodobý,
- podľa stupňa likvidnosti sa majetok člení od najlikvidnejšieho po najmenej likvidný.

Bielik, P. (2008) uvádza ďalšie kritérium členenia majetku, ktorým je vstupná cena majetku a spôsob prenášania hodnoty do novovzniknutých výrobkov.

1.5 Charakteristika obežného majetku

Krátkodobé aktíva sa môžu definovať prostredníctvom časového intervalu a môžu sa vymedziť aj vo vzťahu k dĺžke prevádzkového cyklu, uvádza **Dvořáková, D. (2008)**. Časový interval je hranica krátkodobosti, ktorá je v účtovníctve považovaná za jeden rok. Od aktív, ktoré sa v súvahe uvádzajú ako krátkodobé, sa očakáva, že sa premenia na peniaze v priebehu nasledujúceho účtovného obdobia. Podľa prevádzkového cyklu sa považujú za krátkodobé tie aktíva, ktoré sú uhradené v priebehu prevádzkového cyklu.

Ako uvádza **Vlachynský, K. a kol. (2009)**, obežný majetok predstavuje tú časť majetku podniku, ktorá má krátku dobu použitia (spravidla v rámci jedného roka), a jeho hodnota vstupuje do vyrobeného výrobku (suroviny, základný a pomocný materiál, polotovary a pod.)

Podľa **Krištofíka, P. - Saxunovej, D. – Šuranovej, Z. (2009)** sa vykáže majetok ako obežný, ak:

- a) sa očakáva, že bude zrealizovaný, alebo je určený na predaj, príp. na spotrebu v rámci normálneho prevádzkového cyklu podniku, alebo
- b) je primárne určený na obchodovanie alebo držaný na krátky čas a jeho realizovanie sa očakáva do dvanástich mesiacov od ročného súvahového dňa,
- c) ide o peňažné prostriedky alebo peňažné ekvivalenty.

Krátkodobý majetok podľa **Cenigová, A. (2009)** je majetok, ktorého doba použiteľnosti, dohodnutá doba splatnosti alebo vyrovnania iným spôsobom pri vzniku účtovného prípadu je najviac jeden rok

Sedlák, M. a kol. (2010) vysvetľuje štruktúru obežného majetku. Táto štruktúra vyjadruje podiel jednotlivých skupín na celkovom objeme obežného majetku. Jeho skladba môže byť veľmi rozdielna. Vo výrobných podnikoch tvoria spravidla značnú časť výrobné zásoby, v podnikoch s veľmi dlhým výrobným cyklom je veľká časť obežného majetku viazaná v zásobách nedokončenej výroby a pod.

Ako prízvukuje **Majtán, Š. a kol. (2007)**, je vždy účelné, aby mal podnik toľko obežného majetku v zodpovedajúcej štruktúre (vzhľadom na transformačný proces), koľko jeho hospodárna prevádzka vyžaduje.

Podľa **Zákona o účtovníctve** sa krátkodobý majetok člení na:

- zásoby,
- krátkodobý finančný majetok,
- krátkodobé pohľadávky.

Vo výrobnom podniku predstavujú zásoby najdôležitejšiu zložku krátkodobého majetku. **Krištofik, P. – Saxunová, D. – Šuranová, Z. (2009)** definujú zásoby ako hnutelné veci s dobou použiteľnosti do jedného roka, bez ohľadu na ich obstarávaciu cenu, ktoré sú určené na vlastnú spotrebu, spotrebu vo výrobe alebo na priamy predaj.

Podľa **Šlosárovej, A. a kol. (2009)** sa zásoby v závislosti od spôsobu obstarania členia na:

- nakupované (obstarané kúpou)
- vytvorené vlastnou činnosťou,
- obstarané iným spôsobom (ostatné).

Nakúpené zásoby sú zásoby získané do podniku v styku s okolím. Slúžia k vlastnému použitiu, alebo ich podnik predá. Ako uvádza **Pataky, J. - Škorecová, E. (2005)**, do tejto skupiny patria materiál na sklade a tovar. Medzi materiál na sklade zaraďujú:

- základný materiál – vo výrobe sa spotrebuje a tvorí podstatnú zložku novovytvoreného výrobku,
- pomocný materiál – pri spotrebe vo výrobe prechádza do novovytvoreného výrobku, ale netvorí jeho podstatu,
- prevádzkový materiál – pri spotrebe sa nestáva súčasťou výrobku, ale podmieňuje výrobu,
- takisto náhradné súčiastky, obaly a potraviny umožňujúce výrobu jedál v podnikovej jedálni.

O tovare sa podľa **Zákona o účtovníctve** účtuje vtedy, ak sa nakupuje za účelom predaja, pričom nakúpený tovar sa zachováva v nezmenenej podobe, nepoužíva sa, nevykonáva sa na ňom technické zhodnotenie.

Zásoby vlastnej výroby definuje **Šlosárová, A. a kol. (2009)** ako zásoby vytvorené pre potreby ďalšej výroby aj zásoby vytvorené na predaj (výrobky, vychované zvieraná vlastného chovu).

Pataky, J. - Hacherová, Ž. - Kočner, M. (2008) uvádzajú, že štruktúru zásob vlastnej výroby tvorí:

- nedokončená výroba – produkty, ktoré prešli niekoľkými výrobnými operáciami, nie sú už ani materiálom, ale ešte ani hotovými výrobkami,
- polotovary vlastnej výroby – neprešli ešte všetkými fázami výrobného procesu. Oddelene sa skladujú, prechádzajú do finalizovaných výrobkov, resp. sa môžu predat'. Nakúpené polotovary sa môžu predat'.
- výrobky – predstavujú finalizované produkty, sú určené na predaj ale aj na použitie vo vlastnom podniku,
- zvieratá – podľa účtovných predpisov sem patria: mladé chovné zvieratá, zvieratá vo výkrme, ryby, kožuštinové zvieratá, včelstvá, krdle sliepok, kačíc, moriek, perličiek a husí na výkrm a psy. Zaraďujú sa sem aj zvieratá ostatných hospodársky využívaných chovov, ak ich využiteľnosť je najviac 4 roky.

Ďalšiu zložku obežného majetku predstavuje krátkodobý finančný majetok. Do tejto skupiny majetku **Kupkovič, M. a kol. (2003)** zaraďuje len ten finančný majetok, ktorého doba využiteľnosti, príp. dohodnutá doba splatnosti, či jeho predpokladané držanie je kratšie ako 1 rok (na rozdiel od finančných investícií). Tento majetok sa vyznačuje vysokou likvidnosťou a bezprostrednou obchodovateľnosťou.

Štruktúru krátkodobého finančného majetku vysvetľuje **Šlosárová, A. a kol. (2006)** v zmysle postupov účtovania. Patria sem predovšetkým peniaze v hotovosti (ktoré má účtovná jednotka v pokladnici v eurách aj v cudzej mene), rôzne ceniny (napr. poštové známky, stravné lístky a pod.), peniaze uložené na účtoch v bankách a ďalej cenné

papiere krátkodobého charakteru (napr. určené na obchodovanie), vlastné akcie a vlastné obchodné podiely.

Sú to najlikvidnejšie aktíva, preto **Vlachynský, K. a kol. (2009)** používa pojem pohotovové prostriedky. Ďalej uvádza, že peňažné prostriedky zabezpečujú:

- úhradu splatných záväzkov podniku,
- úhradu ostatných výdavkov podniku,
- tvorbu likvidných rezerv,
- vecné a finančné investície.

Pojem pohľadávka vysvetľuje **Hacherová, Ž. – Látečková, A. – Košovská, I. (2009)**. Pohľadávky sú súčasťou majetku, môžu vzniknúť a zaúčtovať sa len vtedy, ak sú výsledkom minulých udalostí, ak je pravdepodobné, že zvýšia ekonomické úžitky účtovnej jednotky a dajú sa spoľahlivo oceniť.

Definíciu pohľadávok z iného pohľadu ponúka **Kupkovič, M. a kol. (2003)**. Definuje ich ako právne nároky podniku na rôzne očakávané platby za predané výrobky, alebo poskytnuté služby. Podľa doby splatnosti ich člení na dlhodobé pohľadávky (kedy je doba splatnosti dlhšia ako 1 rok) a krátkodobé pohľadávky, s dobou splatnosti kratšou ako 1 rok. Pre podnik sú rozhodujúce krátkodobé pohľadávky.

Pohľadávkami sa zaoberajú aj **Krištofik, P. – Saxunová, D. – Šuranová, Z. (2009)**. Definujú ich ako hodnotu, ktorú dlžníci dlhujú účtovnej jednotke. Patria sem:

- pohľadávky z obchodného styku,
- pohľadávky voči zamestnancom a spoločníkom,
- pohľadávky v rámci konsolidovaného celku,
- zmenky na inkaso,
- daňové pohľadávky.

1.6 Oceňovanie obežného majetku

Aby bolo možné v účtovníctve zachytiť majetok a sumarizovať ho, je potrebné pracovať s jeho hodnotami vyjadrenými v peňažných jednotkách, vysvetľuje **Dvořáková, D.**

(2008). Základným predpokladom účtovníctva teda musí byť, že hodnota majetku je merateľná a vyjadriteľná prostredníctvom peňažných jednotiek.

Šlosárová, A. (2008) analyzuje oceňovací proces, ktorému sa v IFRS venuje veľký priestor. Predtým ako sa účtovná jednotka začne zaoberať oceňovaním, musí správne identifikovať (rozpoznať) konkrétny druh majetku a konkrétny záväzok. Následne mu priradí formu oceňovacej základne, peňažnú sumu a pre potreby vykázania v účtovnej závierke vždy preskúma reálnosť prvotného (predchádzajúceho) ocenenia. Pri oceňovaní konkrétnych druhov majetku a konkrétnych záväzkov je dôležité aj to, či ide o oceňovanie:

- pri nadobudnutí aktíva a vzniku záväzku (prvé, prvotné ocenenie),
- pre potreby vykázania v účtovnej závierke v priebehu držby aktíva a existencie záväzku (nasledujúce ocenenie),
- pri vyradení majetku z používania, inkase pohľadávky, úhrade záväzku.

Základné oceňovacie pravidlá sú vcelku jednoduché, uvádza **Králík a kol. (2007)**. Zásoby sa oceňujú v obstarávacej cene, okrem zásob vlastnej výroby, ktoré sa oceňujú na úrovni vlastných nákladov.

Toto tvrdenie dopĺňa **Hacherová, Ž. – Látečková, A. – Košovská, I. (2009)**, ktorá uvádza niekoľko spôsobov ocenenia zásob, ktoré sa využívajú v praxi:

- obstarávacia cena sa rozumie cena, za ktorú sú zásoby skutočne obstarané (kúpna cena materiálu, tovaru, zvierat), vrátane nákladov súvisiacich s ich obstaraním (napr. prepravné, clo, poistné, balné) a zliav (znižujú cenu zásob),
- reprodukčná obstarávacia cena je cena, za ktorú by sa zásoby obstarali v čase, keď sa o nich účtuje,
- vlastné náklady pri zásobách vyrobených vlastnou činnosťou sa rozumejú priame náklady vynaložené na výrobu, prípadne aj časť nepriamych nákladov, ktorá sa vzťahuje na výrobu,
- reálna hodnota je definovaná ako:
 - trhovú cenu,

-
- ocenenie kvalifikovaným odhadom alebo posudkom znalca v prípade, že trhová cena nie je k dispozícii alebo nevyjadruje správne reálnu hodnotu.

Zákon o uctovnictve uvádza, že peňažné prostriedky a ceniny, pohladvky a záväzky sa pri ich vzniku oceňujú menovitou hodnotou. Je to cena, która je uvedená na peňažných prostriedkoch a ceninách, alebo suma na ktorú pohladvka alebo záväzok znie.

Krištofík, P. – Saxunová, D. – Šuranová, Z. (2009) doplnaju, že pohladvky sa pri prvom vykazani oceniuju v ich reálnej hodnote. Vo vacsine účtovných prípadov je reálnou hodnotou pohladvok z obchodných transakcií v podnikovej činnosti pri ich prvom vykazani výmenná cena medzi dvoma zúčastnenými stranami.

V prípade úbytku zásob mozeme pouit viacere metódy oceňovania, tvrdí **Vlachynský, K. a kol. (2009)**:

- metódu priemerného oceňovania ako vazeny aritmetický priemer z cien všetkých dodávok,
- metódy FIFO alebo LIFO.

Dobšovič, D. (2006) vysvetluje, že cena zásob ovplyvňuje náklady a tým aj hospodársky výsledok podnikatelskych subjektov. Je potrebné implementovat určite pravidlá oceňovania zásob zabezpečujúce zavaznost ich oceňovania a tým aj jednotnost vypovedacej schopnosti účtovných informácii.

Soukupová, B. – Šlosárová, A. – Baštincová, A. (2004) zdoraznuju, že pri ocenovani zásob, podobne ako pri ostatných druhoch majetku a zdrojoch majetku, sa musí dodrzat zásada stálosti metód v ocenovani. Znamená to, že účtovná jednotka si stanoví vo vnútornom predpise spôsob oceňovania jednotlivých druhov zásob, które sa v nej v účtovnom období vyskytuju. Tento spôsob oceňovania nesmie bezdovodne menit.

1.7 Inventarizácia majetku

Fabová, Z. (2009) charakterizuje inventarizáciu ako činnosť, ktorou účtovná jednotka overuje, či stav majetku, záväzku a rozdielu majetku a záväzkov v jej účtovníctve zodpovedá skutočnosti. Inventarizácia sa vykonáva ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. Skutočný stav majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov sa zisťuje fyzickou inventúrou, dokladovou inventúrou alebo ich kombináciou.

Členením inventarizácie sa zaoberá **Strählová, J. (2009)**. Uvádza, že inventarizáciu môžeme členiť na povinnú (obligatórnu), resp. zákonnú, ktorú musí účtovná jednotka vykonať z hľadiska väzby na účtovnú závierku – riadnu, mimoriadnu a priebežnú účtovnú závierku, a dobrovoľnú (fakultatívnu) – vykonáva sa vtedy, keď nie je možné čakať na povinnú inventarizáciu, lebo je nutné zistiť skutočný stav majetku skôr, resp. okamžite, napríklad pri krádeži, pri požari v sklade a podobne.

Pataky, J. – Škorecová, E. (2005) uvádzajú, že inventarizácia predstavuje množinu prác, ktoré umožňujú

- zistenie skutočného stavu majetku, záväzkov a VI,
- porovnanie zisteného skutočného stavu so stavom účtovným,
- vyčíslenie inventarizačných rozdielov,
- posúdenie príčin vzniku inventarizačných rozdielov a ich usporiadanie.

1.8 Opravné položky

Podľa **Zákona o účtovníctve** je účtovná jednotka povinná ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, upraviť ocenenie hodnoty majetku. Ocenenie majetku sa upraví opravnými položkami, ak existuje opodstatnený predpoklad zníženia hodnoty majetku pod jeho účtovnú hodnotu. Ak nastane zmena predpokladu zníženia hodnoty majetku, ku ktorému bola opravná položka tvorená, opravné položky sa zrušia alebo sa zmení ich výška.

Zakhar, L. – Zakharová, I. (2009) uvádzajú, že v prípade zásob môže ísť o nepotrebné, pomaly obrátkové, nadbytočné alebo nepredajné zásoby alebo zásoby, ktoré možno predat' za nižšiu cenu ako bola ich obstarávacia cena, príp. vlastné náklady, ak ich pôvodná cena poklesla.

Šlosárová, A. a kol. (2009) dopĺňa, že v prípade, ak UJ vytvorila opravnú položku k zásobám, v nasledujúcom účtovnom období môžu v súvislosti s opravnou položkou nastať dva prípady:

- zásoby, ku ktorým bola vytvorená opravná položka sa v priebehu účtovného obdobia vyradia z účtovníctva,
- úplne alebo čiastočne zanikne dôvod opodstatneného predpokladu trvania zníženia hodnoty majetku.

V prípade pohľadávok sa posudzuje, uvádza **Moravcová, B. (2009)**, či ide o pohľadávku, pri ktorej je opodstatnené predpokladať, že ju dlžník úplne alebo čiastočne nezaplatí, o spornú pohľadávku voči dlžníkovi, s ktorým sa vedie spor o jej uznanie.

2 Ciel' práce

Obežný majetok predstavuje majetok, ktorého doba použitia je kratšia ako jeden rok a celú svoju hodnotu jednorazovo prenáša do vyrobených výrobkov.

Hlavným cieľom bakalárskej práce je posúdenie štruktúry obežných aktív, zhodnotenie ich vývoja v sledovaných obdobiach v Poľnohospodárskom družstve Veľké Zálužie, vypracovanie SWOT analýzy a navrhnúť odporúčania pre prax.

Naplnenie hlavného cieľa vyjadruje vecná stránka parciálnych cieľov:

- charakteristika PD,
- charakteristika, členenie a obsahové vymedzenie obežného majetku ako súčasť aktív,
- hodnotenie trendu vývoja jednotlivých zložiek obežného majetku i ukazovateľov aktivity a likvidity v skúmanom PD,
- zhrnutie poznatkov, zo zistených skutočností vypracovanie SWOT analýzy týkajúcej sa všeobecnej situácie poľnohospodárskeho subjektu,
- na základe uskutočnenej analýzy navrhnúť odporúčania pre prax.

3 Metodika práce a materiál

Objektom skúmania bakalárskej práce je Poľnohospodárske družstvo Veľké Zálužie. Toto PD je povinné zverejňovať účtovnú závierku, preto je možné nahliadnuť do ich účtovných výkazov a použiť tieto údaje v bakalárskej práci.

Teoretická časť bakalárskej práce je venovaná štúdiu odbornej literatúry, vymedzením základných pojmov z pohľadu rôznych autorov na problematiku obežného majetku, jeho oceňovania, inventarizácie a opravných položiek vytváraných k obežnému majetku.

Základnými prameňmi vlastnej práce sú účtovné výkazy PD, ktoré boli súčasťou riadnej účtovnej závierky ku koncu účtovného obdobia k 31.12. Sú to Súvaha, Výkaz ziskov a strát v období rokov 2007-2010.

Pri vypracovaní bakalárskej práce boli použité nasledovné metódy:

- **metóda selekcie** – je využitá v prvej kapitole, kde sú vymedzené jednotlivé pojmy súvisiace s danou témou. Selekcia spočívala vo vybratí literárnych zdrojov, ktoré obsahovo súvisia s témou bakalárskej práce,
- **metóda analýzy** - je aplikovaná v 4. časti pri hodnotení a analyzovaní jednotlivých položiek OM,
- **metóda komparácie** – je použitá na porovnanie vývoja jednotlivých druhov OM v rámci sledovaných období, najčastejšie formou jednoduchých indexov a percentuálnym vyhodnotením,
- **metóda syntézy** – je uplatnená v záverečnej časti práce na zhrnutie, sumarizovanie získaných poznatkov a ich zhodnotenie pomocou SWOT analýzy.

Pri analyzovaní celkového OM a jeho jednotlivých druhov v rámci jednotlivých účtovných období boli využité tieto ukazovatele:

- ukazovatele likvidity,
- ukazovatele aktivity

Jednotlivé ukazovatele, ich charakteristika a spôsob výpočtu sú uvedené v Prílohe 1.

4 Obežný majetok ako súčasť aktív

4.1 Charakteristika podnikateľského subjektu

PD Veľké Zálužie vzniklo 1. 1. 1991 zápisom do obchodného registra. Základné imanie PD tvorí súhrn členských vkladov, na ktorých splatenie sa zaviazali členovia družstva. Pri vzniku malo PD 415 členov a bolo zapísané základné imanie vo výške 6 225 000 Sk (v prepočte 206 632 €). V súčasnosti je členom PD 28 fyzických osôb.

Predmet činnosti PD:

- poľnohospodárska výroba, spracovanie a predaj poľnohospodárskych výrobkov vrátane zahranično-obchodnej činnosti na základe vývozných a dovozných licencií,
- vykonávanie prác a služieb poľnohospodárskymi strojmi,
- výroby alebo nákupy poľnohospodárskych potrieb /hnojív, chemických ochranných prostriedkov, osív, strojov, náhradných dielov a pod./ ,
- prenájmom vlastných výrobných a nevýrobných priestorov,
- obrábanie kovov,
- staviteľ - vykonávanie jednoduchých stavieb,
- údržba a oprava dvojstopových motorových vozidiel,
- kúpa tovaru za účelom jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod v rozsahu voľných živností),
- kúpa tovaru za účelom jeho predaja iným prevádzkovateľom živnosti (veľkoobchod v rozsahu voľných živností),
- sprostredkovateľská činnosť v oblasti výroby, obchodu a služieb,
- reklamná činnosť,
- výroba kŕmnych zmesí,
- vykonávanie emisných kontrol.

Štruktúra výroby a základné ciele PD

Štruktúra výroby sa člení na tri odvetvia, a to na

- RV, v rámci ktorej sa pestujú obilniny, olejninu, krmoviny, okopaniny,
- ŽV zameranú na chov hovädzieho dobytku s trhovou produkciou mlieka, výkrm brojlerových kurčiat,

-
- opravárenskú činnosť a služby, ktorá vykonáva emisné kontroly, opravu a údržbu motorových vozidiel tiež prenajíma priestory.

PD sa orientuje vo svojej činnosti najviac na RV, v rámci ktorej sa na tržbách najviac podieľa produkcia obilnín a okopanín. Celkový podiel RV na tržbách je približne 70 %. ŽV sa na tržbách podieľa 25 %, z toho najväčší podiel patrí výkrmu brojlerových kurčiat, tiež produkcia surového kravského mlieka. Na tržbách sa podieľa aj opravárenská činnosť 5 %.

Základným cieľom v RV je produkcia komodít rastlinného charakteru pre realizáciu na trhu. Najviac sa pestuje pšenica ozimná, jačmeň jarný, repka olejná a kukurica siata. V priebehu ostatných 5 rokov sa podstatne nezmenila štruktúra osevu plodín. Avšak využitím nových technológií v príprave pôdy, takisto zvýšením vstupov do pôdy prostredníctvom priemyselných hnojív, sa dosiahol vyšší priemerný hektárový 2,3 %.

ŽV sa najviac orientuje na chov hovädzieho dobytku. Od roku 2004 prišlo k stabilizácii priemerného počtu kusov hovädzieho dobytku. Za jeden rok je asi 72 kusov dojnic v stáde. Chov prebieha v uzavretom obraze stáda. Vyprodukované mlieko sa následne predáva.

Prioritným cieľom PD je zvyšovanie kvality výroby, predaja a služieb. Aby sa zvýšila jeho konkurencieschopnosť, je potrebné lepšie zvládnuť výrobné postupy i zdokonaľiť systém riadenia kvality. Takisto sa snaží dosiahnuť zvýšenie efektívnosti a rentability výroby znížením nákladov. To všetko v súlade s plánom výroby a rozvoja jednotlivých úsekov, pracovníkov a organizačných jednotiek. Pre dosiahnutie produktivity práce porovnateľnej s podnikmi v EÚ, je dôležité zvyšovať dynamiku a efektívnosť družstva. Pre dosiahnutie tohto cieľa musí PD v predstihu vytvárať vhodné personálne i technické podmienky.

4.2 Analýza štruktúry majetku družstva

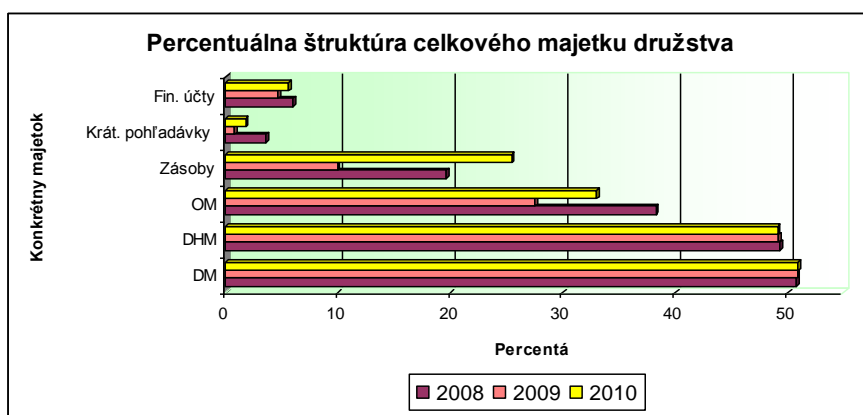
V podniku sa sleduje štruktúra celkového majetku. Jeho zloženie sa v jednotlivých prípadoch líši, nakoľko štruktúra majetku závisí od zamerania podnikateľskej jednotky. Výrobné podniky disponujú viac OM, pri dlhom výrobnom cykle sú spravidla peňažné prostriedky viazané hlavne v nedokončenej výrobe. Iné podniky môžu vykazovať viac DM, hlavne ak vlastní veľký vozový park, napr. dispečerské podniky.

Tab. 1: [Podiel hodnôt jednotlivých druhov majetku na celkovej hodnote majetku v %]

Ukazovateľ	2008	2009	2010	10/09	10/08
Majetok spolu	1,000	1,000	1,000	-	-
Dlhodobý majetok	0,507	0,508	0,509	1,002	1,003
Dlhodobý hmotný majetok	0,493	0,492	0,491	0,998	0,997
Obežný majetok	0,383	0,275	0,330	1,200	0,863
Zásoby	0,196	0,099	0,254	2,560	1,297
Krátkodobé pohľadávky	0,179	0,119	0,024	0,200	0,132
Finančné účty	0,007	0,048	0,043	0,890	5,849

Zdroj: Súvahy družstva, vlastné prepočty

Graf 1

V rámci štruktúry celkového majetku môžeme pozorovať, že počas troch sledovaných období bol podiel DM a OM takmer vyrovnaný. DM však vlastnilo PD viac o 0,7 – 0,9 %. Podstatnú časť z hodnoty DM cca 97% tvoril práve dlhodobý hmotný majetok OM zaznamenal kolísavý trend vývoja, keďže v roku 2010 sa zvýšila jeho hodnota v porovnaní s rokom 2009 o 20%, avšak v porovnaní s rokom 2008 je jeho hodnota nižšia, dosiahla 86,3 % z úrovne hodnoty majetku v danom roku. Dôležitou zložkou obežného majetku sú zásoby, počas sledovaného obdobia sa podieľali na hodnote celkového majetku 19,6 %, 9,9 %. Najväčší podiel zaznamenali v roku 2010, kedy predstavovali až 25 % z hodnoty celkového majetku podniku. U krátkodobých pohľadávok sledujeme klesajúci trend. Ich hodnota sa znížila v roku 2009 oproti roku 2008 až o 80 %, čo hodnotíme ako priaznivý vývoj. Finančné účty sa podieľali na celkovej hodnote majetku v roku 2008 iba 0,7 %, v roku 2009 tento podiel vzrástol na 4,8 %, v roku 2010 sa opäť znížil na 4,3 %. Môžeme však pozorovať významný nárast

finančných účtov v medziročnom porovnaní v roku 2010, kedy prudko stúpla ich hodnota oproti roku 2008 až 5,8 násobne.

4.3 Zásoby

O zásobách sa účtuje v účtovej triede 1 – Zásoby. V rámci tejto účtovej triedy sa účtuje v účtových skupinách 11 – Materiál, 12 – Zásoby vlastnej výroby,. Účtové skupiny 13 – Tovar, tiež 19 – Opravné položky k zásobám PD nevyužíva.

Zásoby sa členia na nakupované a tie, ktoré si podnik vyrobil vlastnou činnosťou. Tento fakt musíme brať do úvahy, pretože podľa obstarania sa zásoby oceňujú rôznymi cenami. Do nakupovaných zásob patrí materiál a tovar. Vlastnou činnosťou vyrába podnik zásoby vlastnej výroby.

PD nedisponuje na skladoch veľkým množstvom zásob. V rámci ŽV sa nakupujú rôzne krmivá, ktoré majú určitú dobu spotreby. Preto sa obstaráva iba toľko krmiva, ktoré sa za určitý čas spotrebuje. V opačnom prípade sa znehodnotí. Potrebné množstvo pre zvieratá sa vypočíta na základe noriem dávok krmiva.

V prípade RV má PD vopred podpísané kontrakty na predaj určitého množstva vyrobených komodít so svojimi odberateľmi. Ak PD vypestuje svoje komodity, neskladuje ich ale hneď sa realizujú a odvážajú. Veľkou výhodou tohto typu skladovania je, že komodita sa neznehodnotí, nepoškodí a nevznikajú inventarizačné rozdiely.

Zásoby obstarané nákupom sa oceňujú obstarávacou cenou. K fakturovanej cene nakupovaného materiálu a tovaru sa pripočítavajú aj všetky náklady súvisiace s obstaraním, napr. doprava, poistné, provízia za sprostredkovanie obchodu, v prípade dovozu z tretích krajín clo. O tieto náklady sa zvyšuje cena danej zásoby.

Všetky zásoby vlastnej výroby sú ocenené na úrovni vlastných nákladov. Vlastné náklady predstavujú hodnotu spotrebovaného materiálu, tiež hodnotu vykonanej práce súvisiacej s výrobou zásoby.

V rámci účtovej skupiny Zásoby sa v PD Veľké Zálužie účtuje o jednotlivých druhoch zásob:

❖ Materiál

Slúži najmä na zabezpečenie prevádzkovej činnosti hlavne výrobných procesov. Základným znakom materiálu je jeho jednorazová spotreba. Materiál získava PD

nákupom od svojich dodávateľov. V niektorých prípadoch sa nakupuje aj zo zahraničia, hlavne ak ide o náhradné diely a súčiastky do poľnohospodárskych strojov.

Materiál sa oceňuje na úrovni obstarávacej ceny. Do tejto ceny patrí jeho nákupná cena a všetky náklady súvisiace s jeho obstaraním (preprava, poistenie, clo..).

Ako materiál PD eviduje:

- pohonné hmoty v členení:
 - pohonné hmoty potrebné pre poľnohospodárske stroje a nákladné autá, ktorých práca súvisí s poľnohospodárskou činnosťou PD, tzv. minerálny olej,
 - pohonné hmoty pre bežné motorové vozidlá,
- nakúpené krmivá, komponenty do krmív, osivá a stelivá,
- chemické prostriedky na ošetrovanie rastlín,
- stavebný materiál pre prípadné drobné opravy,
- náhradné súčiastky a diely pre opravárenskú dielňu,
- drobný materiál - majetok s nižšou obstarávacou cenou ako 1700 €, s dobou použiteľnosti viac ako jeden rok, napr. skrutkovače a vŕtačky.
- lieky, ochranné, dezinfekčné a čistiace prostriedky potrebné pre chod administratívnych budov ale i pre údržbu a čistenie pracovných pomôcok v živočíšnej a rastlinnej výrobe.

K úbytku materiálu dochádza najčastejšie v dôsledku jeho výdaja do spotreby. V prípade, ak má PD na sklade nevyužitý a nepotrebný materiál, môže ho predat'. Úbytok sa účtuje aj pri vzniku manka alebo škody.

Inventarizácia materiálu sa vykonáva 1krát za účtovné obdobie. Dôležitú časť inventarizácie tvorí inventarizácia pohonných hmôt. Vykonáva sa kombinovaným spôsobom. Fyzicky sa skontroluje stav v nádrži, v ktorej sú pohonné hmoty uskladnené. Skutočný stav sa porovnáva so stavom v účtovníctve.

❖ **Nedokončená výroba, polotovary vlastnej výroby**

Nedokončená výroba predstavuje produkty, ktoré už prešli jednou alebo viacerými výrobnými operáciami, avšak nepredstavujú už ani materiál, ani hotové výrobky. Vznikne hneď pri uskutočnení prvej operácie súvisiacej s výrobou alebo inou činnosťou. Zanikne po uskutočnení poslednej operácie súvisiacej s výrobou. Nedokončená výroba sa vzťahuje hlavne na RV. Jej hodnota sa vyčíslí ako súčet všetkých nákladov, ktoré boli vynaložené na výrobný proces rastlín.

Proces RV sa skladá z rôznych operácií. Vyberie sa parcela, odroda osiva, stanovia sa technológie pestovania. Ak sa jedná o oziminy, na jeseň sa pripraví pôda a osivo pre následnú sejbu. Ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka sa musia tieto práce a vynaložené náklady oceniť. Všetky úkony sa ocenia vlastnými nákladmi. Súčet týchto nákladov je hodnota, v akej má družstvo svoju RV rozpracovanú. V nasledujúcom účtovnom období sa vykonávajú ďalšie práce. Od mechanického, chemického ošetrovania porastov, cez biologickú kontrolu až po zber zrna a slamy. Zrno spolu so slamou je finálnym produktom RV a sú evidované v účtovníctve už ako výrobky. Ich cena je stanovená tiež na úrovni vlastných nákladov.

❖ Výrobky

Zákon o účtovníctve definuje výrobok ako predmet vlastnej výroby určený na predaj mimo účtovnej jednotky alebo na spotrebu vo vnútri účtovnej jednotky. Sú ocenené vo vlastných nákladoch.

V PD sa získavajú výrobky z RV, ŽV tiež z pomocnej výroby. V RV považujeme za výrobok vypestované, zožaté a uskladnené komodity ako je pšenica ozimná, jačmeň jarný, repka olejná a kukurica siata. Tieto obilniny tvoria podstatnú časť celkovej hodnoty výrobkov. Za vedľajší produkt z RV sa považuje slama krmná a slama stelivová. V prípade ŽV sa získava maštalný a kurací hnoj. Z pomocnej výroby vzniká výrobok v podobe siláže a sena, konkrétne siláž kukuričná a lucerková, tiež seno lucerkové.

K úbytku výrobkov dochádza v ŽV hlavne v dôsledku spotreby vo vnútri podniku, v prípade RV sú komodity určené na predaj. Väčšina kvalitného maštalného hnoja sa spotrebuje v RV ako organické hnojivo pre komodity. Siláž kukuričná a lucerková, tiež seno lucerkové sa využíva v ŽV ako objemové krmivo pre hovädzí dobytok. Je dôležitou zložkou potravy pre vysoký obsah vlákniny.

Môžeme konštatovať, že RV a ŽV sú navzájom pevne prepojené. Z RV sa produkuje slama stelivová, ktorá slúži ako podstielka pre zvieratá. Prevažná časť obilnín a slama krmná sa spotrebovávajú na kŕmenie hospodárskych zvierat. Zo ŽV sa vyprodukuje množstvo kvalitného maštalného hnoja slúžiaceho ako organické hnojivo pre RV.

❖ Zvieratá

Zvieratá sú pre PD veľmi významným druhom majetku. Môžu byť zaradené do DM alebo OM. V prípade neobežného majetku hovoríme o plemenných a chovných

zvieratách. Prinášajú PD úžitok, u hovädzieho dobytku najmä v podobe nadojeného mlieka. PD Veľké Zálužie disponuje základným stádom kráv, v ktorom sa nachádzajú dospelé jedince v počte 72 kusov.

Zvieratá sa obstarávajú dvomi spôsobmi. Buď ich PD nakúpi z externých zdrojov alebo ich získava z vlastného chovu.

Zvieratá, ktoré sú zaradené do OM, definujeme ako mladé chovné zvieratá a zvieratá vo výkrme, nevyužívajú sa na reprodukčné účely v chove. Je to špecifický druh zásob, pretože je biologického charakteru. PD zaraďuje do zásob tieto zvieratá:

- teľatá do 3 mesiacov,
- 3-6 mesačné teľce,
- jalovice do 1 roka,
- jalovice do 2 rokov,
- hovädzí dobytok vo výkrme,
- brojlery.

Hodnota zvierat sa zvyšuje o:

- príchovky živonarodených zvierat hneď po narodení,
- hmotnostné prírastky, ktoré predstavujú zvýšenie hmotnosti zvierat. Zisťujú sa vážením alebo meraním. Prírastky hmotnosti sa zisťujú iba u mladého chovného dobytku a u zvierat vo výkrme. U teľných jalovic sa prírastky zisťujú iba do 5. mesiaca brezivosti.
- vzrastové prírastky sa zisťujú u tých zvierat, ktoré sa nevážia. Predstavujú vlastné náklady na chov zvierat v prepočte na kus a kŕmny deň. Účtuje sa u vysokoteľných jalovic po 5. mesiaci brezivosti až do otelenia.

K úbytku zvierat dochádza okrem predaja v dôsledku vlastnej spotreby, alebo úhynu. V prípade zvierat, ktoré dosiahnu požadovanú hmotnosť alebo chovateľskú zrelosť dochádza k preradeniu do základného stáda evidovaného ako DM.

Úhyn zvierat delíme do 4 kategórií:

- nezavinené uhynutie zvierat v rámci normy hynutia,
- nezavinené presahujúce normy hynutia,
- zavinené uhynutie,
- hromadný úhyn a zabitie zvierat z mimoriadnych príčin ako sú epidémie, nákazy.

Pre prípad hromadného úhynu v dôsledku rôznych chorôb a nákaz, sa PD poistilo v komerčnej poisťovni. Poistná zmluva platí pre všetky druhy kategórií zvierat okrem brojlerov.

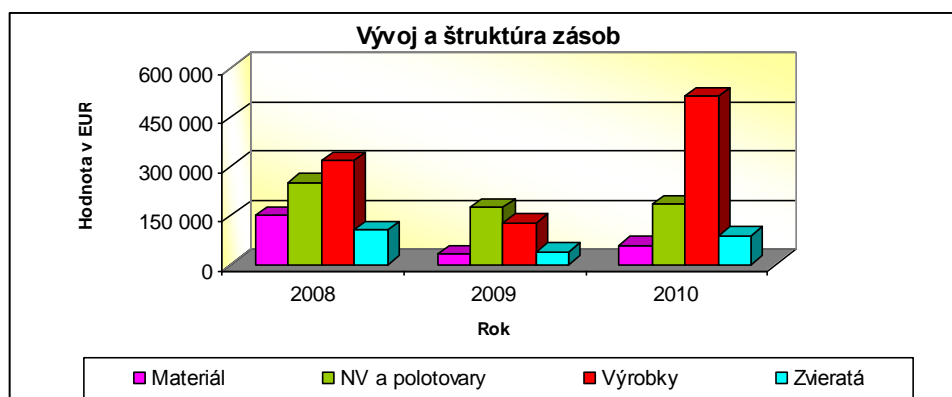
Inventarizácia zásob sa vykonáva 1 krát za účtovné obdobie, vždy na konci daného účtovného obdobia. Skutočný stav zásob sa zisťuje fyzickou inventúrou. Zožaté komodity sú uskladnené v obrovských valcoch, skladník ich množstvo ľahko určí. Stav zvierat zisťuje zootechnik spočítaním jednotlivých kusov zvierat a ich vážením. Inventárne súpisy sú odovzdané účtovníčke, ktorá porovnáva skutočné a účtovné stavy jednotlivých druhov zásob.

Tabuľka 2: [Vývoj a štruktúra zásob v EUR]

Ukazovateľ	2008	2009	2010	10/09	10/08
Zásoby	824 474,10	368 402,93	846 810,23	2,299	1,027
Materiál	148 810,51	29 835,41	59 096,25	1,98	0,40
NV a polotovary	250 645,94	173 101,20	184 449,92	1,07	0,74
Výrobky	318 914,84	126 780,84	514 580,57	4,06	1,61
Zvieratá	106 079,57	38 662,24	88 610,25	2,29	0,84

Zdroj: Súvahy družstva, vlastné prepočty

Graf 2

Rok 2009 bol v rámci zásob zlomový, kedy došlo k prudkému zníženiu hodnoty všetkých zložiek zásob. Celé poľnohospodárske odvetvie bolo poznačené extrémnymi suchami, nepriaznivým počasím pre poľnohospodárov, čoho dôsledkom bola veľmi zlá úroda. Z uvedeného dôvodu celková hodnota zásob klesla oproti roku 2008 o 55%, tj. o 456 071,17 EUR.

V roku 2008 disponovalo PD najväčším množstvom materiálu v celkovej hodnote 148 810 EUR, v ďalších rokoch bol zaznamenaný klesajúci trend. Nie je ekonomicky výhodné držať na sklade vysoký objem nevyužitého materiálu, pretože sú v ňom viazané peňažné prostriedky, ktoré by mohlo PD využiť na iné aktivity.

Pri nedokončenej výrobe bol trend vývoja kolísavý. Zatiaľ čo v roku 2008 disponovalo PD nedokončenou výrobou v hodnote 250 645,94 EUR, v roku 2010 sa jej hodnota znížila o 26 %.

Výrazný nárast hodnoty výrobkov bol zaznamenaný v roku 2010, kedy ich hodnota vrástla oproti predchádzajúcemu roku 4-násobne.

Trend vývoja hodnoty zvierat mal kolísavý charakter. Za sledované obdobia disponovalo PD najväčšou hodnotou zvierat v roku 2008, v nasledujúcom roku sa ich hodnota rapídne znížila. Dôvodom bol predaj vysokoteľných jalovic, 6 týždňových teliat zahraničnému odberateľovi a nerentabilných kráv na bitúnok. V roku 2010 sa PD zameralo na obnovu základného stáda, čím sa dostala hodnota zvierat na hodnotu 84 % z roku 2008, tj. 88 610,25 EUR.

4.4 Krátkodobé pohľadávky

Krátkodobé pohľadávky sa účtujú v účtovej triedy 3 – Zúčtovacie vzťahy. Sem sa zaraďujú pohľadávky a záväzky krátkodobého i dlhodobého charakteru. Preto nie je možné vymedziť jednotlivé účty, na ktorých sa krátkodobé pohľadávky účtujú. Využívajú sa hlavne účty 311 – Odberatelia, 335 – Pohľadávky voči zamestnancom, US 31 – Zúčtovanie daní a dotácii a US 37 – Iné pohľadávky a iné záväzky.

V prípade PD Veľké Zálužie sa účtuje o týchto druhoch pohľadávok:

❖ **Pohľadávky voči odberateľom** vznikajú z bežných obchodných vzťahov pri predaji komodít ako je napr. obilie alebo mlieko. Odberateľov tvorí pomerne stála skupina firiem hlavne zo Slovenska, ale aj zo zahraničia. Významným odberateľom je Heineken Slovensko, a. s., ktorý nakupuje sladovnícky jačmeň a Odbytové družstvo mlieko Bebrava.

Odbytové družstvo predstavuje združenie zložené z iných PD, od ktorých odkupuje vyprodukované výrobky alebo komodity, ktoré následne predá svojim odberateľom. Obchod medzi PD a Odbytovým družstvom sa realizuje na základe kúpno – predajnej zmluvy, kde je okrem iného uvedená aj výkupná cena komodít. Táto cena je stanovená dohodou a je platná pre všetky PD. Môže sa zdať, že medzi nimi neexistuje

konkurencia, keďže sa komodity vykupujú za rovnakú cenu. Nie je to však pravda. V prípade dodania nekvalitnejšej suroviny nie je vyplatená dohodnutá suma, ale Odbytové družstvo vyrubí určitú zrážku „za nekvalitu“. Preto sa PD snažia zvyšovať kvalitu vyrábaných komodít. Veľkou výhodou členstva v Odbytovom družstve je istota, že PD vyprodukované suroviny alebo zvieratá predá. PD Veľké Zálužie predáva Odbytovému družstvu takmer 90% nadojeného mlieka a 100% kurčiat.

S odberateľmi si PD dohodne dobu splatnosti a odberatelia ju väčšinou dodržiajú. Ak odberateľ neuhradí svoj záväzok, posielajú sa upomienky 1-3, následne pokus o zmier. Pracovník PD sa celú situáciu snaží riešiť korektným spôsobom, navrhuje odberateľovi splátkový kalendár. Nastali však aj také situácie, kedy odberateľ nespokoľpracoval, a nechcel dlžnú sumu uhradiť. Nakoľko ani po zaslaných upomienkach a výzvach odberateľ neuhradil svoj záväzok, PD podalo návrh na súd.

Ak má PD voči odberateľovi pohľadávku, môže v zmysle zákona o dani z príjmov urobiť vzájomnú kompenzáciu pohľadávok a záväzkov.

❖ PD vykazuje tiež **pohľadávky voči zamestnancom**. Patria sem pohľadávky voči zamestnancom pri vzniku manka, pri nákupe tovaru alebo materiálu formou zrážky zo mzdy. PD vychádza v ústrety aj svojim stálym zamestnancom. Ak požiada solídny a dlhodobý zamestnanec o pôžičku, družstvo mu ju po zvážení poskytne. V zmluve o pôžičke, ktorá je vypracovaná podľa Občianskeho zákonníka, sú uvedené všetky podstatné náležitosti. Veriteľ – PD Veľké Zálužie sa zaväzuje poskytnúť dlžníkovi peňažnú pôžičku v dohodnutej výške. Dlžník - zamestnanec sa zaväzuje poskytnutú pôžičku veriteľovi vrátiť a zaplatiť dohodnutý úrok v lehote, ktorá je stanovená v zmluve. PD poskytuje pôžičky s dobou splatnosti max. 1 rok. Zamestnanec platí splátky každý mesiac formou zrážky zo mzdy, na konci doby splatnosti sa vypočítajú úroky podľa jednoduchého vzorca: istina x úroková miera. Výška úrokovej miery je porovnateľná s komerčnými bankami.

❖ PD vykazuje **daňové pohľadávky a dotácie**. Do daňových pohľadávok patria účty 341 – Daň z príjmov, kde PD účtuje preddavky na daň z príjmov v priebehu roka, 343 – Daň z pridanej hodnoty, kedy pri predaji vzniká nárok na odpočítanie DPH. PD sa uchádza každý rok o dotácie, ktorými sa podporujú nielen malí agropodnikatelia, ale aj veľké podnikateľské subjekty. Po splnení určitých podmienok dostáva PD prostriedky na podporu svojej činnosti. Zo zdrojov Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu čerpá dotácie na jednotnú platbu na plochu, tiež platbu na dojniciu.

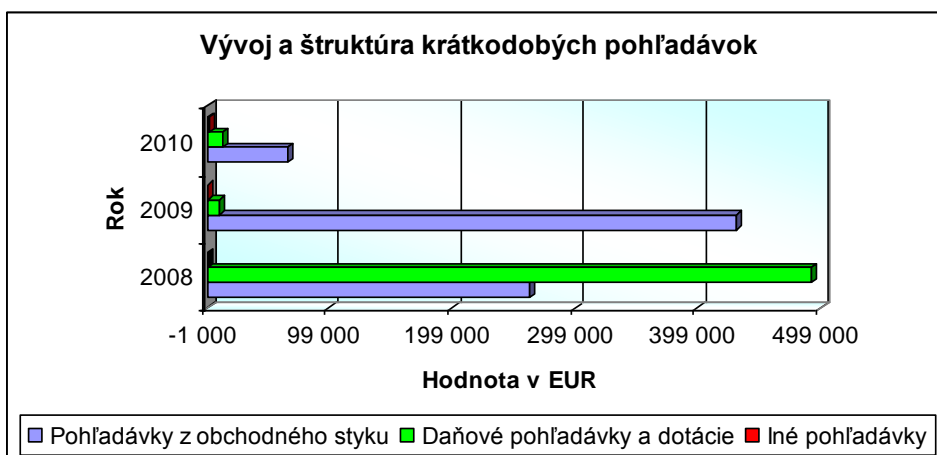
Podľa zákona o účtovníctve sa pohľadávky inventarizujú min. 1 krát za rok a to ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. Inventarizácia sa vykonáva dokladovou inventúrou. Pri inventarizácii pohľadávok je PD povinné vystaviť konfiguráciu pre každého odberateľa, u ktorého eviduje neuhradené pohľadávky. Je to výzva na odsúhlasenie dlžných súm. V konfigurácii je uvedené číslo faktúry, fakturovaná suma, dátum splatnosti. Ak odberateľ súhlasí s dlžnou sumou, podpíše daný doklad.

Tabuľka 3: [Vývoj a štruktúra krátkodobých pohľadávok v EUR]

Ukazovateľ	2008	2009	2010	10/09	10/08
Krátkodobé pohľadávky	754 751,04	440 361,90	78 974,33	0,18	0,10
Pohľadávky z obchodného styku	262 714,42	431 416,60	65 294,16	0,15	0,25
Daňové pohľadávky a dotácie	492 110,48	8 892,28	12 699,36	1,43	0,03
Iné pohľadávky	-73,86	53,02	980,81	18,50	-13,28

Zdroj: Súvahy družstva, vlastné prepočty

Graf 3

Pri krátkodobých pohľadávkach sledujeme priaznivý vývoj, ich hodnota sa počas sledovaných troch rokov znížila v priemere o 90 %. Najväčší podiel na krátkodobých pohľadávkach mali pohľadávky z obchodného styku. Ich vývoj bol pre PD pozitívny, nakoľko v roku 2010 sa ich hodnota dostala na úroveň 25 % z hodnoty krátkodobých pohľadávok v roku 2008. Je to významný posun, pretože peňažné prostriedky už boli zinkasované, môže nimi PD voľne disponovať.

Vývoj daňových pohľadávok a dotácií bol obdobný. V roku 2008 PD evidovalo daný druh pohľadávok v hodnote 492 110,48 EUR, v roku 2009 ich hodnota klesla na sumu 8 892,28 EUR.

Iné pohľadávky sa dostali v roku 2008 do mínusových hodnôt, v roku 2010 boli evidované v hodnote 980,81 EUR.

4.5 Krátkodobý finančný majetok

Do krátkodobého finančného majetku zaraďujeme peňažné hotovosti, ceniny, poukážky, účty v bankách, peniaze na ceste a cenné papiere s dobou splatnosti do 1 roka.

O tomto druhu majetku sa účtuje v účtovej triede 2 – Finančné účty. PD nevyužíva všetky účtové skupiny, iba účtovú skupinu 21 – Peniaze, 22 – Bankové účty a 26 – Prevody medzi finančnými účtami. Ostatné účtové skupiny sú nevyužité, nakoľko PD nečerpá žiadne bežné bankové úvery a neposkytlo finančné výpomoci, taktiež nevlastní krátkodobé cenné papiere a nevytvára opravné položky ku krátkodobému finančnému majetku.

Položky krátkodobého finančného majetku sa oceňujú menovitou hodnotou.

PD využíva v účtovníctve tieto finančné účty:

❖ Pokladnica

Peňažnú hotovosť má PD zabezpečenú formou pokladnice vedenej iba v mene Euro. Limit pokladničnej hotovosti nie je stanovený. Zodpovednosť za pokladnicu nesie pokladníčka, ktorá pri nástupe do zamestnania podpísala dohodou o hmotnej zodpovednosti. Z uvedeného vyplýva, že v prípade inventarizačných rozdielov musí schodok uhradiť z vlastných peňazí. Tzv. otváracie hodiny pokladnice nie sú stanovené, pokladníčka v prípade potreby pracuje s pokladňou počas celej svojej pracovnej doby. V pokladni sa účtuje na základe výdavkového a príjmového pokladničného dokladu.

Medzi najčastejšie výdavky z pokladnice sa zaraďuje výplata miezd, nákupy cenín, drobného materiálu, tiež úhrady dodávateľských faktúr znejúcich na menšiu sumu. Výplata miezd zamestnancom sa väčšinou realizuje prostredníctvom bezhotovostného prevodu na ich bankové účty. Ak o to zamestnanec požiadal, dostáva mzdu vyplatenú v hotovosti. Výplaty miezd sa realizujú jedenkrát mesačne, vždy v 15. deň v mesiaci. Frekvencia nákupu cenín a drobného materiálu nie je presne určená, pretože tieto nákupy sa vykonávajú podľa potreby.

Tieto bežné výdavky sa hradia z peňazí, ktoré inkasuje PD zo svojich odvetví. Pri RV ide o predaj osiva a komodít fyzickým osobám. Zo ŽV sa predáva maštalný hnoj a mlieko. Opravárenská dielňa inkasuje za predaj služieb, hlavne za opravy a údržby motorových vozidiel.

V internej smernici je uvedené, že ak ide zamestnanec na pracovnú cestu, PD mu nevyplatí vopred preddavok. Po návrate vyplní zamestnanec tlačivo, kde uvedie všetky náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti s pracovnou cestou. Následne mu pokladnička vyplatí danú sumu.

V zmysle zákona o účtovníctve inventarizácia pokladnice sa vykonáva 4 krát za účtovné obdobie. PD si stanovilo štvrtročný interval na vykonanie inventarizácie. Vyhotovuje inventárny súpis, v ktorom sa porovnáva skutočný a účtovný stav peňažných prostriedkov, zisťuje sa ich rozdiel. Pre dodržanie podmienky správnosti a preukaznosti je potrebné v pokladničnom skontre vyčíslit' jednotlivé kusy bankoviek a mincí podľa ich menovitých hodnôt takisto uviesť ich celkové hodnoty.

❖ **Ceniny**

Medzi ceniny zaraďujeme hlavne kolky a poštové známky. PD ich nenakupuje do zásob ale hneď ich spotrebúva. Pri kolkoch ide napr. o prípady odhlásenia alebo prihlásenia motorového vozidla z evidencie alebo vyradenie motorového vozidla z evidencie. Poštové známky sa využívajú pri posielaní zásielok a listov prostredníctvom pošty.

Stravné lístky taktiež patria medzi ceniny. Počas pracovných dní má PD zabezpečené stravovanie pre zamestnancov vlastnou podnikovou jedálňou. Za odpracované víkendy a sviatky, kedy nie je jedáleň v prevádzke, dostávajú zamestnanci stravné lístky. Ich počet sa každý mesiac mení práve v závislosti od počtu odpracovaných sviatkov, sobôt a nedeľ. Zamestnanci dostávajú stravné lístky vždy za predchádzajúci mesiac spolu s vyplatenou mzdou.

❖ **Bankové účty**

PD má v komerčnej banke založený bežný bankový účet vedený v mene Euro a účet sociálneho fondu. Rozhodovalo sa, či treba zriadiť aj kontokorentný účet, avšak tento návrh bol zamietnutý, nakoľko na bežnom účte je k dispozícii dostatok finančných prostriedkov na prevádzku PD. Taktiež sa neuvažuje o výraznejšej investícii, kde by bolo potrebné ísť do debetného zostatku na účte.

Priebežne sa počas roka najčastejšie účtujú inkasá pohľadávok a úhrada záväzkov, tiež poplatky za vedenie bankového účtu.

Transakcie vyplývajúce z dodávateľsko – odberateľských vzťahov sa realizujú v rôznych sumách, od nákupu bežného materiálu, náhradných dielov na motorové vozidlá v nižšej hodnote až po kúpu nového poľnohospodárskeho stroja za niekoľko tisíc EUR. PD inkasuje hlavne za predaj vyprodukovaných komodít. Obchodní partneri pochádzajú aj zo zahraničia, ale podľa dohody sa platby uskutočňujú vždy v mene Euro.

PD nevyužíva služby banky ako napr. balík služieb, kedy sa platí rovnaká suma poplatkov za každý mesiac. Avšak každá transakcia je spoplatnená samostatne. Tiež sa účtujú poplatky za vedenie účtu a zasielanie bankových výpisov.

Účtuje sa na základe výpisu z bankového účtu. Frekvencia zasielania výpisov z účtu je denná. Každý mesiac sa účtuje výplata miezd zamestnancom, tiež pripísané výnosové úroky a bankové poplatky.

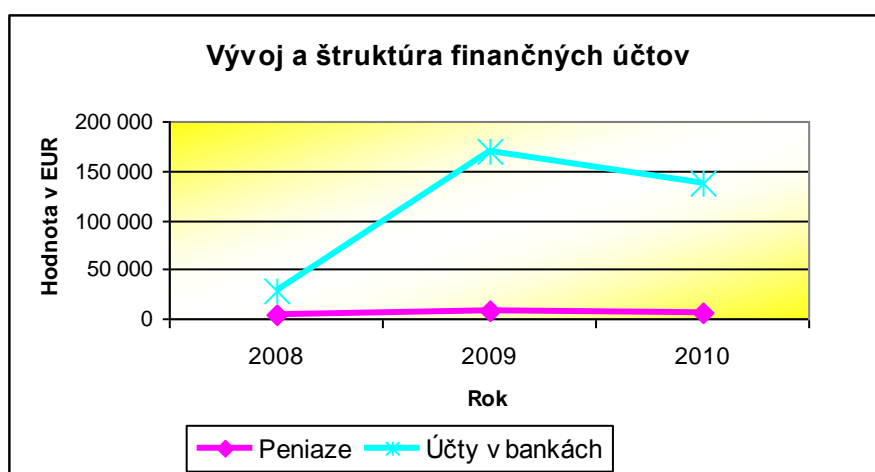
Inventarizácia bankového účtu sa robí min. 1 krát za účtovné obdobie dokladovou inventúrou.

Tabuľka 4: [Vývoj a štruktúra finančných účtov v EUR]

Ukazovateľ	2008	2009	2010	10/09	10/08
Finančné účty	30 701,66	177 866,05	142 176,36	0,799	4,631
Peniaze	3 164,52	8 038,36	5 516,88	0,686	1,743
Účty v bankách	27 537,14	169 827,69	136 659,48	0,805	4,963

Zdroj: Súvahy družstva, vlastné prepočty

Graf 4

Hodnota finančných účtov sa za sledované obdobia výrazne menila. Najviac finančných prostriedkov malo PD k dispozícii v roku 2009, kedy držalo až 170 000 EUR na účtoch v bankách. V rámci peňazí, do ktorých patria ceniny a pokladnica, disponovalo PD v danom roku až 8 038,36 EUR. Najväčší podiel na finančných účtoch mali účty v bankách. Ich výrazný nárast bol zaznamenaný v roku 2009, kedy ich hodnota dosiahla 6,2 násobok hodnoty z roku 2008. Objem peňažných prostriedkov, ktoré má podnik k dispozícii v rámci finančných účtov, je dôležitý pre posúdenie likvidity.

4.6 Vybrané ukazovatele využitia obežného majetku

Medzi najčastejšie využívané ukazovatele na hodnotenie využitia majetku v podnikateľskom subjekte patria:

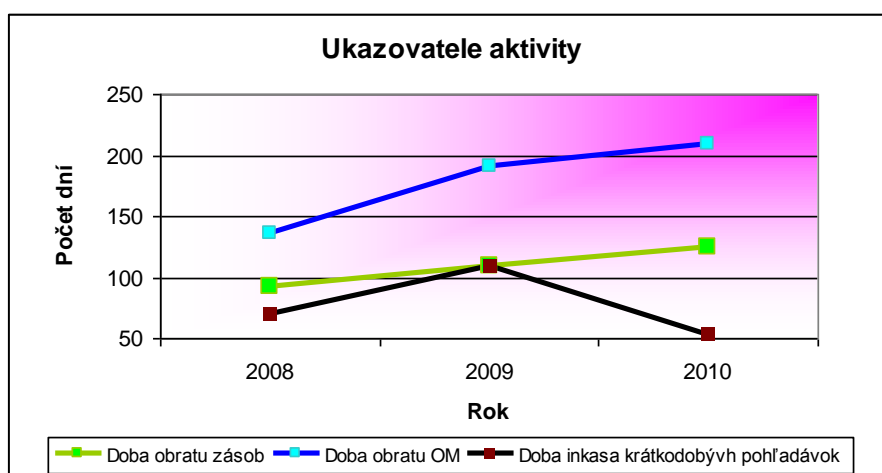
❖ **Ukazovatele aktivity**, ktoré charakterizujú hospodárenie podniku s OM. Nepriaznivá situácia pre podnik vzniká v prípade, ak disponuje OM vo vysokej hodnote alebo ho nevyužíva dostatočne, pretože sú s ním spojené zbytočne vynaložené náklady. Naopak, nedostatočný stav zásob má za následok nízky objem výroby a podnik prichádza o tržby, ktoré by mohol dosiahnuť.

Tabuľka 5: [Prehľad ukazovateľov aktivity]

Ukazovatele aktivity	2008	2009	2010
Doba obratu zásob	92,75	109,02	125,07
Rýchlosť obratu zásob	3,94	3,35	2,92
Doba obratu obežného majetku	136,31	191,52	209,13
Rýchlosť obratu obežného majetku	2,68	1,91	1,75
Doba inkasa krátkodobých pohľadávok	69,27	109,22	53,45
Koeficient viazanosti obežného majetku	0,37	0,52	0,57

Zdroj: Súvahy družstva, vlastné prepočty

Graf 5

OM sa obrátil v roku 2008 za 136 dní, tj. obrátil sa 2,68 krát za 1 rok. V roku 2009 sa OM obrátil za 191 dní, v roku 2010 za 209 dní, tj. 1,75 krát do roka. Z uvedeného vyplýva, že najlepšie hospodárenie s OM bolo zaznamenané v roku 2008, nakoľko počet obrátok OM bol najvyšší, jeho doba obratu najkratšia a koeficient viazanosti OM najnižší. Práve v roku 2008 viazal podnik 0,37 EUR OM na 1 EUR realizovanej produkcie.

Doba obratu zásob vyjadruje, koľko dní trvá jedna obrátka zásob, tj. koľko dní trvá premena nakúpenej zásoby až po jej premenu na peňažné prostriedky. Najlepšia situácia bola zaznamenaná v roku 2008, kedy doba obratu zásob trvala 93 dní, to znamená, že zásoby sa v priebehu 1 roka premenili na peňažné prostriedky 3,94 krát. Naopak, najhoršie hodnoty v rámci rýchlosti obratu zásob boli dosiahnuté v roku 2010, kedy sa zásoby obrátili iba 2,92 krát za 1 rok, čo predstavuje 13 %-ný pokles obratu zásob oproti predchádzajúcemu roku.

Doba inkasa pohľadávok vyjadruje, aký dlhý čas sa majetok podniku nachádzal vo forme pohľadávok v priemere za účtovné obdobie. Tiež informuje o platobnej disciplíne odberateľov. Za posledné 3 roky sa situácia vyvíjala kolísavo. Zatiaľ čo v roku 2008 sa majetok nachádzal vo forme krátkodobých pohľadávok 69 dní za 1 rok, v roku 2009 sa situácia zhoršila na 109 dní, a v roku 2010 iba 54 dní.

❖ Ukazovatele likvidity

Ukazovatele likvidity merajú schopnosť podniku splácať krátkodobé záväzky. Likvidita a solventnosť sú vzájomne podmienené. Podmienkou solventnosti (schopnosť hradiť dlhy v termíne ich splatnosti) je, aby podnik mal potrebnú sumu likvidných

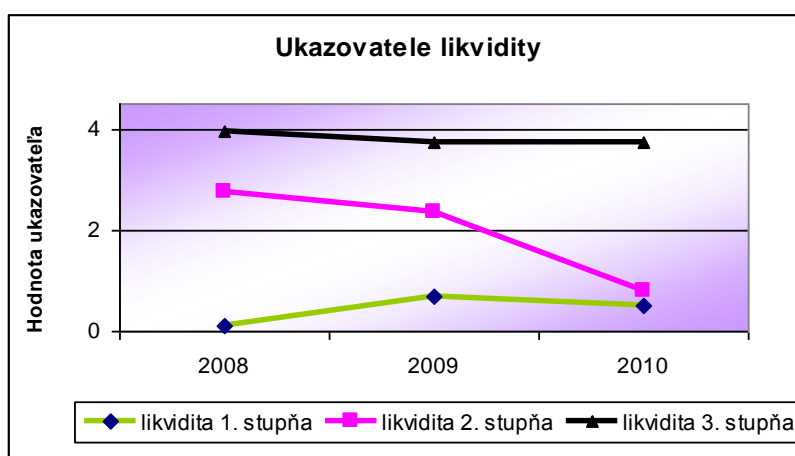
prostriedkov (majetku, ktorým môže platiť). Likvidita podniku je teda podmienkou jeho solventnosti, lebo znamená okamžitú platobnú schopnosť.

Tabuľka 6: [Prehľad ukazovateľov likvidity]

Ukazovatele likvidity	2008	2009	2010
Likvidita 1. stupňa	0,109	0,679	0,505
Likvidita 2. stupňa	2,776	2,361	0,786
Likvidita 3. stupňa	3,950	3,734	3,745

Zdroj: Súvaha družstva, vlastné prepočty

Graf 6

Z tabuľky možno vidieť, že hodnoty likvidity 1. stupňa sa nachádzali pod optimálnymi hodnotami, likvidita 2. a 3. stupňa dosiahla omnoho vyššie hodnoty ako sú odporúčané.

Likvidita 1. stupňa bola v daných rokoch veľmi nedostatočná, PD bolo dlhodobo nesolventné. Disponovalo nízkym objemom finančných účtov a vysokým objem krátkodobých záväzkov. Preto hodnoty likvidity v sledovaných obdobiach dosahovali úroveň od 0,1 – 0,67, pričom ideálne patria do intervalu od 0,9 - 1,1. Z uvedeného možno konštatovať, že sa PD ocitlo počas sledovaných rokov v stave ohrozenia.

Odporúčané hodnoty pre likviditu 2. stupňa sa nachádzajú v rozmedzí od 1 – 1,5. PD dosiahlo v roku 2008 a 2009 vyššie hodnoty. V roku 2008 vykazovalo PD vysoký objem pohľadávok, v roku 2009 sa síce ich hodnota znížila, ale vzrástol objem finančných prostriedkov na bankovom účte. V roku 2010 sa situácia rapídne zhoršila, kedy hodnota likvidity 2. stupňa klesla pod odporúčanú hranicu. To znamená, že PD na

krytie krátkodobých dlhov nestačila krátkodobá hotovosť a peňažné prostriedky plynúce z inkasa zatiaľ neuhradených krátkodobých pohľadávok

Vypočítané hodnoty likvidity 3. stupňa opäť stúpili nad optimálne hodnoty. OM by mal prevyšovať krátkodobé záväzky asi dvojnásobne. V prípade PD v roku 2008 prevyšoval objem OM nad záväzkami 3,95 násobne, v roku 2009 a 2010 sa situácia zlepšila na 3,75 násobok.

Záver

V súčasnej dobe čelia poľnohospodárske podniky veľkému tlaku zo strany odberateľov, nakoľko neustále apelujú na nízke výkupné ceny, ktoré častokrát nepokrývajú ani náklady družstiev na ich produkciu. Preto sa poľnohospodári dostávajú do zlej ekonomickej situácie. Keďže poľnohospodárske odvetvie tvorí významnú časť hospodárstva, Spoločná poľnohospodárska politika EÚ má záujem o to, aby poľnohospodárske podniky nezanikli. Práve naopak, podporuje poľnohospodárov formou dotácií. Ich úlohou je zabezpečiť zvýšenie produktivity práce, stabilizovať trhy a zabezpečiť dodávky spotrebiteľom za primerané ceny. Odporcovia však zastávajú názor, že dotácie deformujú trh a škodia ekonomike. V zdravo fungujúcom trhu sa totiž ceny odvíjajú na základe ponuky a dopytu. Dotácie výrazne prispievajú k nadprodukcii a nadmernému zaťažovaniu voľných kapacít. Okrem toho umožňujú prežívať neefektívnym farmám, ktoré by v normálnom prostredí skrachovali.

K podnikateľskej činnosti neodmysliteľne patrí majetok, ktorý podnik využíva. PD Veľké Zálužie disponovalo za sledované tri roky väčším podielom DM, z ktorého najväčšiu časť tvorili stavby, samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí. OM je potrebný v procese výroby, kedy zásoby premieňajú svoju formu na inú. Zo zásob je dôležitý materiál, tiež nedokončená výroba, ktorá je typická pre poľnohospodárske odvetvie. Výrobky predstavujú vypestované komodity z RV, zvieratá sú typické pre ŽV v poľnohospodárskych podnikoch. Ďalšou zložkou OM sú krátkodobé pohľadávky a finančné účty.

Zo súvah za sledované obdobia sme zistili hodnoty obežného majetku, z Výkazu ziskov a strát údaje o tržbách, ktoré PD dosiahlo. Z daných údajov sme analyzovali situáciu v podniku pomocou ukazovateľov aktivity a likvidity. Zhrnutie zistených poznatkov predstavuje vypracovaná SWOT analýza, ktorá pozostáva z celkového hodnotenia podniku na základe jeho silných, slabých stránok, ohrození a možných príležitostí. Pre praktickú stránku sú vypracované návrhy a odporúčania na zlepšenie.

Slabé stránky:

- Likvidita 1. stupňa bola vo všetkých sledovaných obdobiach nepostačujúca,

-
- likvidita 2. stupňa prevyšovala odporúčané hodnoty, tj. PD na krytie krátkodobých dlhov disponovalo omnoho vyššou hodnotou krátkodobej hotovosti a peňažných prostriedkov plynúcich z inkasa zatiaľ neuhradených krátkodobých pohľadávok ako je odporúčané,
 - likvidita 3. stupňa výrazne prekročila odporúčaný interval hodnôt, tj. OM prevyšoval hodnotu krátkodobých cudzích zdrojov nie dvojnásobne, ale až 3,75-násobne.
 - doba obratu OM zásob sa predlžovala, rýchlosť obratu sa spomalovala, situácia sa každým rokom zhoršovala,
 - koeficient viazanosti OM sa zvyšoval,
 - extrémne kolísavý vývoj výsledku hospodárenia po zdanení za jednotlivé účtovné obdobia.

Silné stránky:

- Doba inkasa pohľadávok trvala 53 dní, čo predstavuje výrazný posun oproti predchádzajúcemu roku,
- v roku 2008 nevykazovanie dlhodobých pohľadávok v súvahe,
- hodnota krátkodobých a daňových pohľadávok sa za posledné roky výrazne znížila
- čerpanie dotácií zo štátneho rozpočtu, ich účelné využitie,
- obnova základného stáda vlastnou reprodukciou,
- členstvo v odbytovom družstve, ktorým má PD zaručený odbyt pre časť svojej produkcie.

Ohrozenia:

- Nestále počasie, extrémne suché alebo daždivé obdobia, ktoré úrode neprospievajú. Na určitých parcelách patriacim PD existuje riziko zaplavenia, tým by sa znehodnotila úroda,
- tlak zo strany odberateľov na vysokú kvalitu produktov, avšak požadujú nízke výkupné ceny za vyprodukované komodity, ktoré častokrát nepokrývajú ani výrobné náklady,
- epidémie v ŽV, napr. choroba šialených kráv, slintačka a krívačka, vtáčia chrípka kedy brojlery a dobytok uhynie, alebo sa musí utraťť. Tieto choroby ochromia

dopyt po výrobkoch, nakoľko sa zákazník obáva možnej nákazy. Tým sa automaticky zníži dopyt a predajná cena výrobkov.

- od polovice januára 2011 je zakázané používať daňovo zvýhodnenú červenú naftu. Nakoľko poľnohospodári do svojich strojov môžu tankovať iba bielu naftu, náklady na prevádzku poľnohospodárskych strojov sa zvýšili,
- vysoké množstvo konkurentov – skoro v každej obci pôsobí PD alebo samostatne hospodáriaci roľníci.

Príležitosti:

- Získanie dotácií z EÚ,
- vývoj technológií, efektívne využitie výrobných vstupov v RV pre zvýšenie priemerného hektárového výnosu,
- prístup na nové trhy v rámci iného regiónu,
- rastúca populácia a zvyšujúci sa dopyt po potravinárskych výrobkoch.

Z uskutočnenej analýzy navrhujem návrhy a odporúčania pre prax:

- Pokúsiť sa získať dotácie z eurofondov,
- využívať balíky služieb v komerčnej banke, tiež elektronické zasielanie bankových výpisov, čoho dôsledkom je eliminácia bankových poplatkov,
- vyvíjať tlak na odberateľov kvôli úhrade ich záväzkov voči PD, aby sa PD stalo solventným a nemalo problém s likviditou.

V zmysle uskutočnenej analýzy môžeme konštatovať, že podnikanie v poľnohospodárskom odvetví je v súčasnosti veľmi náročné. Avšak dobrou stratégiou, efektívnym využívaním výrobných vstupov a zdravým trhovým prostredím by mohlo Poľnohospodárske družstvo Veľké Zálužie postupne zvyšovať svoju výkonnosť a zlepšovať svoje výsledky.

Zoznam použitej literatúry

1. BIELIK, Peter. 2008. *Podnikové hospodárstvo*. 2. vyd. Nitra : SPU v Nitre, 2008, 319 s. ISBN 978-80-552-0010-1.
2. BŘEZINOVÁ, Hana. 2007. *Úvaha nad účetní závierkou*. In. *Účetnictví*, č.1. Leden 2008, str. 5-8, ISSN 0139-5661.
3. CENIGOVÁ, Anna. 2009. *Podvojný účtovníctvo podnikateľov*. 10. vyd. Bratislava : Ceniga, 2009. 656 s. ISBN 978-80-969946-1-8.
4. CHODASOVÁ, Alena – BUJNOVÁ, Darina. *Podnikanie v malých a stredných podnikoch*. 2008. 2. vyd. Bratislava : Ekonóm, 2008, 194 s. ISBN 978-80-225-2554-1.
5. DOBŠOVIČ, Dušan. 2006. *Povinnosť používania analytických účtov: 1000 riešení. /Zborník na CD ROM/, In Poradca 1/2006, Žilina: Poradca s.r.o., ISBN 1335-4159.*
6. DVOŘÁKOVÁ, D. 2008. *Základy účetnictví: základy účetnictví 3*, In: *Účetnictví*, 2008 č.2., s. 34-36.
7. DUŠEK, Jiří. 2010. *Učetní uzávěrka a závěrka v přehledech snadno a rychle*. 5. vyd. Praha : Grada Publishing a.s., 2010. 87 s. ISBN 978-80-247-3202-2.
8. FABOVÁ, Zdenka. 2009. *Učtovná závierka podnikateľov účtujúcich v sústave jednoduchého účtovníctva za rok 2009*. In *Dane a účtovníctvo v praxi*, roč. 14, 2009, č. 12, s. 49-52.
9. HACHEROVÁ, Žofia – LÁTEČKOVÁ, Anna – KOŠOVSKÁ, Iveta. *Účtovníctvo podnikateľov*. 2009. Nitra : SPU, 2009, 249 s. ISBN 978-80-552-0293-8.
10. LÁTEČKOVÁ, Anna. *Automatizácia účtovníctva : Pre študentov SPU*. 2005. Nitra : SPU v Nitre, 2005, 93 s. ISBN 80-8069-632-2.
11. KRÁLIK, Peter a kol. *Podvojný účtovníctvo od A po Z*. 2007. Bratislava : Verlag Dashofer s.r.o., 2007. 121 s. ISBN 1337-4605.
12. KRIŠTOFÍK, Peter - SAXUNOVÁ, Darina – ŠURANOVÁ, Zuzana. *Finančné účtovníctvo a riadenie s aplikáciou IAS/IFRS*. 2009. Bratislava : Iura Edition, s. r. o., 2009, 767 s. ISBN 978-80-8078-230-6.
13. KUČERA, Milan – Látečková, Anna. 2008. *Podnikové informačné systémy a účtovníctvo : monografia*. Nitra : SPU, 2008. 117 s. ISBN 978-80-8069-985-7.
14. KUPKOVIČ, Milan a kol. 2003. *Podnikové hospodárstvo, Komplexný pohľad na podnik*. 7. vyd. Bratislava : Sprint vfra, 2003, 452 s. ISBN 80-88848-71-7.

-
15. MAJDÚCHOVÁ, Helena – NEUMANNOVÁ, Anna. 2007. *Podnik a podnikanie*. 2. vyd. Bratislava : Sprint vfra, 2006, 227 s. ISBN 978-80-89085-88-0.
 16. MAJTÁN, Štefan a kol. *Podnikové hospodárstvo*. 2007. Bratislava : Sprint vfra, 2007, 347 s. ISBN 978-80-89085-79-8.
 17. MORAVCOVÁ, Beáta. 2009. *Opravné položky najviac sa vyskytujúce v praxi*. In Dane a účtovníctvo v praxi, roč. 14, 2009, č. 3, s. 42-48
 18. PAŠKA, Ľubomír. 2009. *Manažment výroby*. Nitra: Vyd. SPU, 2009. 182 s. ISBN 978-80-552-0198-6.
 19. PATAKY, Jozef – HACHEROVÁ, Žofia – KOČNER, Marián. *Základy účtovníctva*. 2008. 1. preprac. vyd. Nitra : SPU v Nitre, 2008, 213 s. ISBN 978-80-552-0009-5.
 20. PATAKY, Jozef – ŠKORECOVÁ, Emília. 2005. *Podvojný účtovníctvo pre samoukov*. Nitra : EFFETA, 2005. 232 s. ISBN 80-969-113-7-6.
 21. RAJČÁNIOVÁ, Miroslava. 2007. *Návody na cvičenia z podnikového hospodárstva*. Nitra: Vyd. SPU, 2007. 78 s. ISBN 978-80-8069-852-2.
 22. SEDLÁK, Mikuláš a kol. 2010. *Podnikové hospodárstvo*. Bratislava : Iura Edition, s.r.o., 2010. 352 s. ISBN 978-808-8078-317-4.
 23. SOUKUPOVÁ, Božena – ŠLOSÁROVÁ, Anna – BAŠTINCOVÁ, Anna. 2004. *Účtovníctvo*. 2. vyd. Bratislava : Iura edition, 2004, 638 s. ISBN 80-8078-020-X.
 24. STRÄHLOVÁ, Jarmila. 2009. *Inventarizácia majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov*. In Dane a účtovníctvo v praxi, roč. 14, 2009, č. 12, s. 53-57
 25. ŠLOSÁROVÁ, Anna a kol. *Účtovníctvo B: učebný text*. 2009. Bratislava : Iura edition, 2009, 272 s. ISBN 978-80-8078-244-3.
 26. ŠURANOVÁ, Zuzana – ŠKODA, Miroslav. 2007. *Medzinárodné účtovníctvo*. Banská Bystrica : Univerzita Mateja Bela, Ekonomická fakulta, 2007, 197 s. ISBN: 978-80-8083-438-8.
 27. ŠLOSÁROVÁ, Anna a kol. *Analýza účtovnej závierky*. 2006. Bratislava : Iura edition, 2006, 478 s. ISBN 80-8078-070-6.
 28. VEBER, J. - SRPOVÁ, J.: *Podnikání malé a střední firmy*. 2005. Praha : Grada Publishing, 2005, str. 304, ISBN 80-247-1069-2
 29. VLACHYNSKÝ, Karol a kol. *Podnikové financie*. 2009. Bratislava : Iura edition, 2009, 524 s. ISBN 978-80-8078-258-0.
 30. ZAKHAR, Ladislav – ZAKHAROVÁ, Irena. 2009. *Zníženie ocenenia zásob*. In Účtovníctvo - Audítorstvo – Daňovníctvo, roč. 17, 2009, č. 7-8, s. 259.
-

Zákon č. 431/2002 Zb.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov

Zákon č. 513/1991 Zb.z. Obchodný zákonník

Opatrenie Ministerstva financií SR č. 23054/2002-92 zo 16. decembra 2002, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva

2. Doba obratu zásob =
$$\frac{\text{Priemerný stav zásob} \times 365}{\text{Tržby}}$$

Vypovedá o tom, koľko dní trvá jedna obrátka zásob v dňoch.

3. Rýchlosť obratu zásob =
$$\frac{\text{Tržby}}{\text{Priemerný stav zásob}}$$

Vyjadruje počet obrátok zásob za dané obdobie.

4. Doba obratu aktív =
$$\frac{\text{Priemerný stav aktív} \times 365}{\text{Tržby}}$$

Vyjadruje priemerný čas, za ktorý obežný majetok prechádza od okamihu vloženia do výroby až do jeho uvoľnenia.

5. Rýchlosť obratu aktív =
$$\frac{\text{Tržby}}{\text{Priemerný stav aktív}}$$

Rýchlosťou sa vyjadruje počet obrátok obežného majetku za dané obdobie.

6. Koeficient viazanosti obežného majetku =
$$\frac{\text{Priemerný stav obežného majetku}}{\text{Tržby}}$$

Vyjadruje pomer priemerného stavu obežného majetku k realizovanej produkcii. To znamená, koľko obežného majetku viaže podnik na 1 EUR realizovanej produkcie.

7. Priemerný stav majetku =
$$\frac{\text{KS majetku v r. 0} + \text{KS majetku v r. 1}}{2}$$

Príloha 2 – Súvaha PD Veľké Zálužie za rok 2010

SÚVAHA V PLNOM ROZSAHU OD 2009

[PD-EUR-22.03.11-16:13] Str: 1

[Hierarchia:1 Rok/Periód:2010/1-12 ZAVOD:0-999999999 STREDISKO:0-999999999]

Suvaha Uc POD 1-01

S U V A H A

k 31.12.2010
(v stotinach EUR)

za obdobie od: 1.2010 do: 12.2010

ICO
00198013

Obchodne meno (nazov uctovnej jednotky)
Poľnohospodárske družstvo
Veľké Zálužie

Pravna forma
Družstvo

Sídlo, ulica a cislo
Hlavná
1

FSC Nazov obce
95135 Veľké Zálužie

Smerove cislo telefonu Cislo telefonu Cislo faxu

E-mailova adresa

Zostavena dna Osoba zodpovedna za Podpis statut.
22.03.2011 uctovnictvo zavierku organu

Schvalena dna
22.03.2011

Poňnik

1 Strana Aktiv						
OZNAČ	TEXT	RIAD	Brutto	Korekcia	Netto	Netto_minulé
	SPOLU MAJETOK r.02+31+61	1	5,638,172.82	2,833,880.71	2,804,292.11	2,913,153.97
A.	Neobežný majetok r.03+12+22	2	4,529,482.75	2,833,880.71	1,695,602.04	1,885,490.21
A.I.	Dlhodobý nehmotný majetok (r.04 až 11)	3	14,291.99	12,003.80	2,288.19	3,052.19
A.I.1	Zriaďovacie náklady (011) -/071,091A/	4				
2	Aktivované náklady na vývoj (012) -/072,091A/	5				
3	Softvér (013) -/073,091A/	6	9,712.53	9,712.54	-0.01	-0.01
4	Oceniteľné práva (014) -/074,091A/	7				
5	Goodwill (015) -/075,091A/	8				
6	Ostatný dlhodob.nehm.maj. (019,01X) -/079,07X	9	4,579.46	2,291.26	2,288.20	3,052.20
7	Obstarávaný dlhodobý nehmot.majetok (041)-093	10				
8	Poskytnuté predd.na dlhod.nehm.maj.(051)-095A	11				
A.II.	Dlhodobý hmotný majetok súčet (r.13 až 21)	12	4,457,231.92	2,821,876.91	1,635,355.01	1,824,479.18
A.II.1	Pozemky (031)-092A	13	60,617.98		60,617.98	49,829.98
2	Stavby (021)-/081,092A/	14	2,306,352.14	1,135,459.02	1,170,893.12	1,240,119.01
3	Samost.hnuteľné veci (022)-/082,092A/	15	1,696,220.91	1,314,877.94	381,342.97	505,278.15
4	Pestovateľské celky trv.porast(025)-/085,092A	16	340,613.66	340,613.66		
5	Zákl.stádo a ťažné zvieratá (026)-/086,092A/	17	52,195.93	30,926.29	21,269.64	25,075.16
6	Ost.dlhod.hmot.maj(029,02X,032)-/089,08X,092A	18				
7	Obstarávaný dlhodobý hmotný majetok (042)-094	19	1,231.30		1,231.30	4,176.88
8	Poskyt.preddavky na dlhod.hmot.maj.(052)-095A	20				
9	Opravná položka k nadobudnut.majet./097/+098	21				
A.III.	Dlhodobý finančný majetok súčet (r.23 až 30)	22	57,958.84		57,958.84	57,958.84
A.III.1	Podiel.cen.pap.v dcérskej účt.j. (061)-096A	23				
2	Podiel.cen.pap.v spol.s podst.vplyv(062)-096A	24				
3	Ostatné dlhodobé CP a podiely (063,065)-096A	25	57,958.84		57,958.84	57,958.84
4	Pôžičky účt.jedn.v konsolid.celku (066A)-096A	26				
5	Ostatný dlhod.finanč.maj(067A,069,06XA)-096A	27				
6	Pôžičky so splat.do 1r.(066A,067A,06XA)-096A	28				
7	Obstarávaný dlhodob.finanč.majetok (043)-096A	29				
8	Poskyt.preddavky na dlhodob.fin.maj(053)-095A	30				
B.	Obežný majetok r.32+40+47+55	31	1,100,351.61		1,100,351.61	1,021,307.41
B.I.	Zásoby súčet (r.33 až 39)	32	846,810.23		846,810.23	368,402.93
B.I.1	Materiál (112,119,11X)-/191,19X/	33	59,096.25		59,096.25	29,835.41
2	Nedok.výr.a polotov(121,122,12X)-/192,193,19X	34	184,449.92		184,449.92	173,101.20
3	Zákazková výroba nad 1rok (12X)-192A	35				
4	Výrobky (123)-194	36	514,580.57		514,580.57	126,780.84
5	Zvieratá (124)-195	37	88,610.25		88,610.25	38,662.24
6	Tovar (132,139)-/196,19X/	38				
7	Poskytnuté preddavky na zásoby (314A)-391A	39	73.24		73.24	23.24

Podnik

1 Strana Aktiv						
OZNAČ	TEXT	RIAD	Brutto	Korekcia	Netto	Netto minulé
B.II.	Dlhodobé pohľadávky súčet (r.41 až 46)	40	32,390.69		32,390.69	34,676.53
B.II.1.	Pohľad.z obchod.styku (311A,2A,3A,4A,5A)-391A	41				
2	Pohľadávky voči dcér.a mater.úč.j (351A)-391A	42				
3	Ostat.pohľadávky v konsol.celku (351A)-391A	43				
4	Pohl.voči spol,člen.a združ.(354A,5A,8A)-391A	44				
5	Iné pohľadávky(335A,371A,3A,4A,5A,6A,8A)-391A	45				
6	Odložená daňová pohľadávka (481)	46	32,390.69		32,390.69	34,676.53
B.III.	Krátkodobé pohľadávky súčet (r.48 až 54)	47	78,974.33		78,974.33	440,361.90
B.III.1.	Pohľad.z obchod.styku (311A,2A,3A,4A,5A)-391A	48	65,294.16		65,294.16	431,416.60
2	Pohľadávky voči dcér.a mater.úč.j (351A)-391A	49				
3	Ostat.pohľadávky v konsol.celku (351A)-391A	50				
4	Pohl.voči spol,združ.(354A,5A,8A,398A)-391A	51				
5	Sociálne poistenie (336)-391A	52				
6	Daňové pohľadávky a dotác(341,2,3,5,6,7)-391A	53	12,699.36		12,699.36	8,092.28
7	Iné pohľadávky(335A,371A,3A,4A,5A,6A,8A)-391A	54	980.81		980.81	53.02
B.IV.	Finančné účty súčet (r.56 až 60)	55	142,176.36		142,176.36	177,866.05
B.IV.1.	Peniaze (211,213,21X)	56	5,516.88		5,516.88	8,038.36
2	Účty v bankách (221A,22X,261)	57	136,659.48		136,659.48	169,827.69
3	Účty v bankách s viazanosť.nad lrok (22XA)	58				
4	Krátkodobý finančný maj.(251,3,6,7,X)-291,29X	59				
5	Obstarávaný krátkodob.finanč.majet. (259)-291	60				
C.	Časové rozlíšenie súčet (r.62 až 65)	61	8,338.46		8,338.46	6,356.35
C.1.	Náklady budúcich období dlhodobé (381A,382A)	62				
2	Náklady budúcich období krátkodobé (381A,382A)	63	8,338.46		8,338.46	7,107.64
3	Prijmy budúcich období dlhodobé (385A)	64				
4	Prijmy budúcich období krátkodobé (385A)	65				-751.29

Podnik

2 Strana Pasiv				
OZNAČ	TEXT	RIAD	Stav_bežný	Stav_minulý
	SPOLU VLASTNÉ IMANIE A ZÁVAZKY r.67+88+119	66	2,804,292.11	2,913,153.97
A.	Vlastné imanie r. 68+73+80+84+87	67	812,418.77	819,405.53
A.I.	Základné imanie (r.69 až 72)	68	368,974.83	368,974.83
A.I.1.	Základné imanie (411 alebo +-491)	69	368,974.83	368,974.83
2	Vlastné akcie a vlastné obchod.podiel.(/-/252)	70		
3	Zmena základného imania +-419	71		
4	Pohľadávky za upísané vlastné imanie (/-/353)	72		
A.II.	Kapitálové fondy súčet (r.74 až 79)	73	367,521.01	377,238.00
A.II.1.	Emisné ážio (412)	74		
2	Ostatné kapitálové fondy (413)	75	199,063.17	377,234.36
3	Zákonný RF(Nedeliteľ.fond) z kap.vklad(417,8)	76	168,457.84	3.64
4	Oceň.rozdiely z precen.majetku a záväzk.+/-414	77		
5	Oceňovacie rozdiely z kapitál.účasťin (+/-415)	78		
6	Oceň.rozdiely z precen.pri zlúč.,rozdel(+/-416)	79		
A.III.	Fondy zo zisku (r.81 až 83)	80	8,345.41	57,840.43
A.III.1.	Zákonný rezervný fond (421)	81		
2	Nedeliteľný fond (422)	82	8,345.41	57,840.43
3	Štatutárne a ostatné fondy (423,427,42X)	83		
A.IV.	Výsledok hospodárenia minulých rokov r.85+86	84	64,847.29	221,730.46
A.IV.1.	Nerozdelený zisk minulých rokov (428)	85	64,847.29	221,730.46
2	Neuhradená strata minulých rokov (/-/429)	86		
A.V.	Výsledok hospodárenia za účt.obd. po zdanení	87	2,730.23	-206,378.19
B.	Závazky r. 89+94+105+115+116	88	1,733,196.92	1,751,575.33
B.I.	Rezervy (r.90 až 93)	89	28,801.90	28,376.40
B.I.1.	Rezervy zákonné dlhodobé (451A)	90		
2	Rezervy zákonné krátkodobé (323A,451A)	91	27,052.32	26,617.12
2	Ostatné dlhodobé rezervy (459A,45XA)	92		
3	Ostatné krátkodobé rezervy(323A,32X,459A,45XA)	93	1,749.58	1,759.28
B.II.	Dlhodobé záväzky súčet (r.95 až 104)	94	1,422,902.10	1,461,392.60
B.II.1.	Dlhodobé záväzky z obchodného styku (479A)	95	1,360,000.00	1,400,000.00
2	Dlhodobé nevyfakturované dodávky (476A)	96		
3	Dlhodobé záväzky voči dcér.a mater.úč.j(471A)	97		
4	Ostat.dlhodob.záväzky v konsol.celku (471A)	98		
5	Dlhodobé prijaté preddávky (475A)	99		
6	Dlhodobé zmenky na úhradu (478A)	100		
7	Vydané dlhopisy (473A,/-/255A)	101		
8	Záväzky zo sociálneho fondu (472)	102	6,509.49	4,999.99
9	Ostatné dlhod.záväzky (474A,9A,XA,372A,3A,7A)	103	56,392.61	56,392.61
10	Odložený daňový záväzok (481)	104		

Podnik

2 Strana Pasív				
OZNAČ	TEXT	RIAD	Stav_bežný	Stav_minulý
B.III.	Krátkodobé záväzky súčet (r.106 až 114)	105	281,492.92	261,806.33
B.III.1.	Záväzky z obchod.styku (321,2,4,5,475A,8A,9A)	106	127,041.18	63,331.26
2	Nevyfakturované dodávky (326,476A)	107	706.52	454.11
3	Záväzky voči dcér.a mater.úct.j. (361A,471A)	108		
4	Ostat.záväzky v konsol.celku (361A,XA,471A,XA)	109		
5	Záväzky voči spol.a združ(364-368,398A,478A,9)	110	77,852.39	75,252.28
6	Záväzky voči zamestnancom (331,333,33X,479A)	111	19,063.12	20,748.80
7	Záväzky zo sociálneho poistenia (336,479A)	112	13,500.69	14,066.70
8	Daňové záväzky a dotácie (341,2,3,5,6,7,34X)	113	2,114.24	40,139.01
9	Ostatné záväzky (372A,3A,7A,9A,474A,9A,47X)	114	41,214.78	47,814.17
B.IV.	Krátkodob.finanč.výpomoci (241,9,24X,473A,255)	115		
B.V.	Bankové úvery súčet (r.117 a 118)	116		
B.V.1.	Bankové úvery dlhodobé (461A,46XA)	117		
2	Bežné bankové úvery (221A,231,2,23X,461A,46XA)	118		
C.	Časové rozlíšenie súčet (r.120 až 123)	119	258,676.42	342,173.11
C.I.1.	Výdavky budúcich období dlhodobé (383A)	120		
2	Výdavky budúcich období krátkodobé (383A)	121	-1,113.51	-322.08
3	Výnosy budúcich období dlhodobé (384A)	122		
4	Výnosy budúcich období krátkodobé (384A)	123	259,789.93	342,495.19